

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

3

динара

БРОЈ
1135

28. IX 1973. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXIV

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ДЕТЕКТИВИ

САМО НЕКА ОНИ
ПАСУ ТО ЗЕЉЕ,
ЈА ГЛАСАМ ЗА
БАТАК И
ГОСПО'ИЦУ
ОЛИВУ!

ХВАЛА
НА КОМ-
ПЛИМЕНТУ,
ПЕРИЦЕ!

ЖИВЉЕ!
ЖИВЉЕ!
ЈЕДАН-ДВА!

МВАЦ!
МВАЦ!

СПАНАК

МОРНАР КОГА ЈЕ МОРЕ СПАСЛО ОД ДАВЉЕЊА

НА ПУТУ ИЗМЕЂУ АФРИКЕ И НОВОГ
ЗЕЛАНДА БЕНА БРИСКОА, КАПЕ-
ТАНА БРОДА „ГРЕЈС ХАРВОР“ ЗАХВА-
ТИО ЈЕ ОГРОМАН ТАЛАС И С
КАПЕТАНСКОГ МОСТА ПОВУКАО У
МОРЕ.

ОД СИГУРНЕ СМРТИ СПАСАО ГА
ЈЕ ДРУГИ ВЕЛИКИ
ТАЛАС

КОЈИ ГА ЈЕ ПОДИГАО

И
БАЦИО НАТРАГ
НА
КАПЕТАНСКИ
МОСТ.

/ 25 ДЕЦЕМБРА 1900 /

У светој шуми

КОД САНГЕА,
НА ОСТРВУ БЛИЗУ,
РАСТЕ САМО ДРВО ОГА-
ШНИКА КОЈЕ
СМЕ ДА СЕ УПОТРЕ-
БИ ИСКЉУЧИВО ЗА
ИЗГРАДЊУ ХРАМОВА

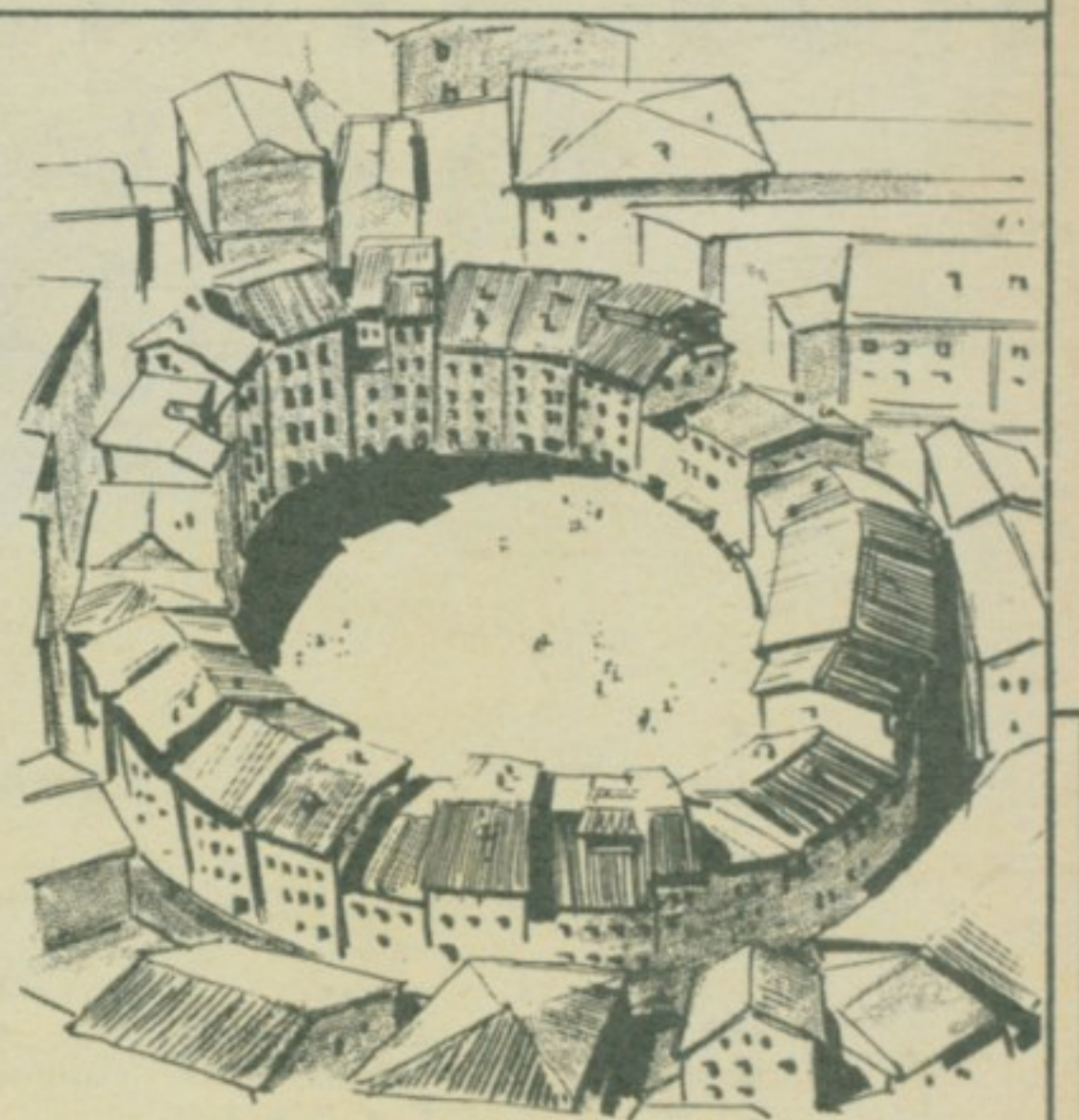
МЕРИ

МАЗГА ЦЕМСА БЛЕКЛИЈА
ИЗ ВИНСБОРОА
/САД/
ЖИВЕЛА ЈЕ 48 ГОДИНА

КАД ПАПУАНАЦ

ОДЕ У ПРОСИДЕБУ
ЈЕДВА МОЖЕ ДА
МРМЉА ЈЕР ПРЕКО
УСТА ИМА
„ЗАПУШАЧ“
КОЈИ МУ ЈЕ
ЈЕДНОМ АЛКОМ
ПРИВРШ-
ЉЕН ЗА
НОС

ГЛАВНИ ТРГ

У ИТАЛИЈАНСКОМ ГРАДУ ЛУКИ
ПОТПУНО ЈЕ ОКРУГАО
ЗАТО ШТО ЈЕ ПРЕ
1800 ГОДИНА

ПОДИЗАН ОКО ЈЕДНОГ СТАРОГ
РИМСКОГ АМФИТЕАТРА

НАДГРОБНИ СПОМЕНИК

ЖЕНА ИЗ АФРИКОГ
ПЛЕМЕНА ИБА-ВЕ
СУ РАЗБИЈЕН ГЛИНЕНИ
ЛОНАЦ И ПРЕБИЈЕН
ДРВЕНИ ТУЧАК
КОЈИМА СУ СЕ
ЗА ЖИВОТА
СЛУЖИЛЕ

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у Бразилу су у последње вре-
ме у моди хаљине на којима су
одштампана зрна кафе. Уз такве
хаљине носе се и огрлице од на-

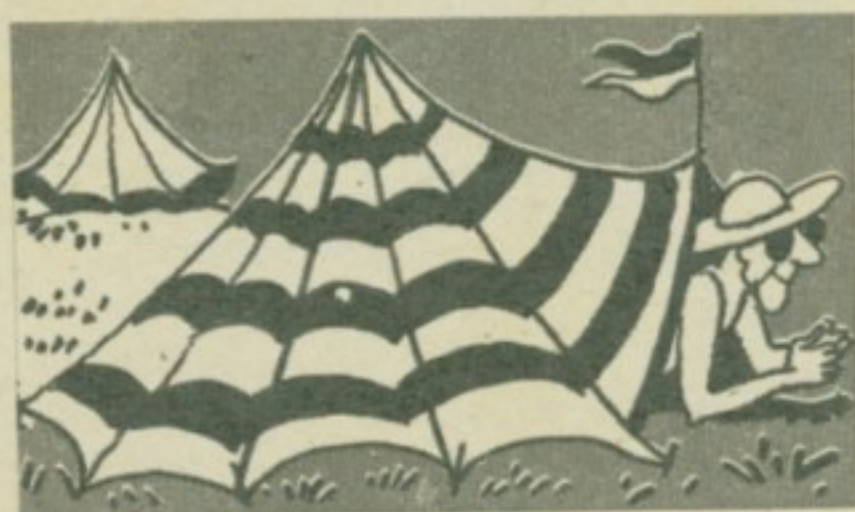
низаних зрна кафе. Објављујући
цртеж једне такве хаљине један
бразилски лист је испод слике
написао: „Модел се зове Несани-
ца!“

● шале на рачун професора вео-
ма су старе. Још у античко доба

причале су се шале о расејаним
учитељима. Тако се за Талеса из
Милета (VI век пре наше ере)
причало да је пао у бунар посма-
трајући звезде.

● на овогодишњој изложби од-
ржаној у Хамбургу под називом
„Слободно време — кампинг —
караван“ главну атракцију
представљао је шатор који може
да се расклопи за мање од јед-
ног минута. Шатор се у ствари
разапиње као кишобран. Тако се
за 50 секунди мали пакет пре-
твара у шатор кружног облика
за две особе.

● знајући да зевање подстиче
рад мозга један јапански произ-
вођач транзистора увео је у сво-
јој фабрици прекид рада од по
30 секунди посвећен — зевању.
На знак предрадника сви почињу
да зевају. Овај индустријалац
сматра да ће на овај начин по-
бољшати радни učinak.

● име мушице це-це постало је
преиначавањем речи нси-нси што
на језику Банту црнаца значи —
мува.

● право име славног францу-
ског књижевника и комедиогра-
фа Молијера (1622—1673) било је
Жан Батист Поклен

● са 449 метара висине Емпајер
стајт билдинг је доскора био нај-
већа зграда не само у Њујорку
већ и на свету. Да би се успело
до 102. спрата треба прећи 1868
степеница или користити један
од 63 лифта.

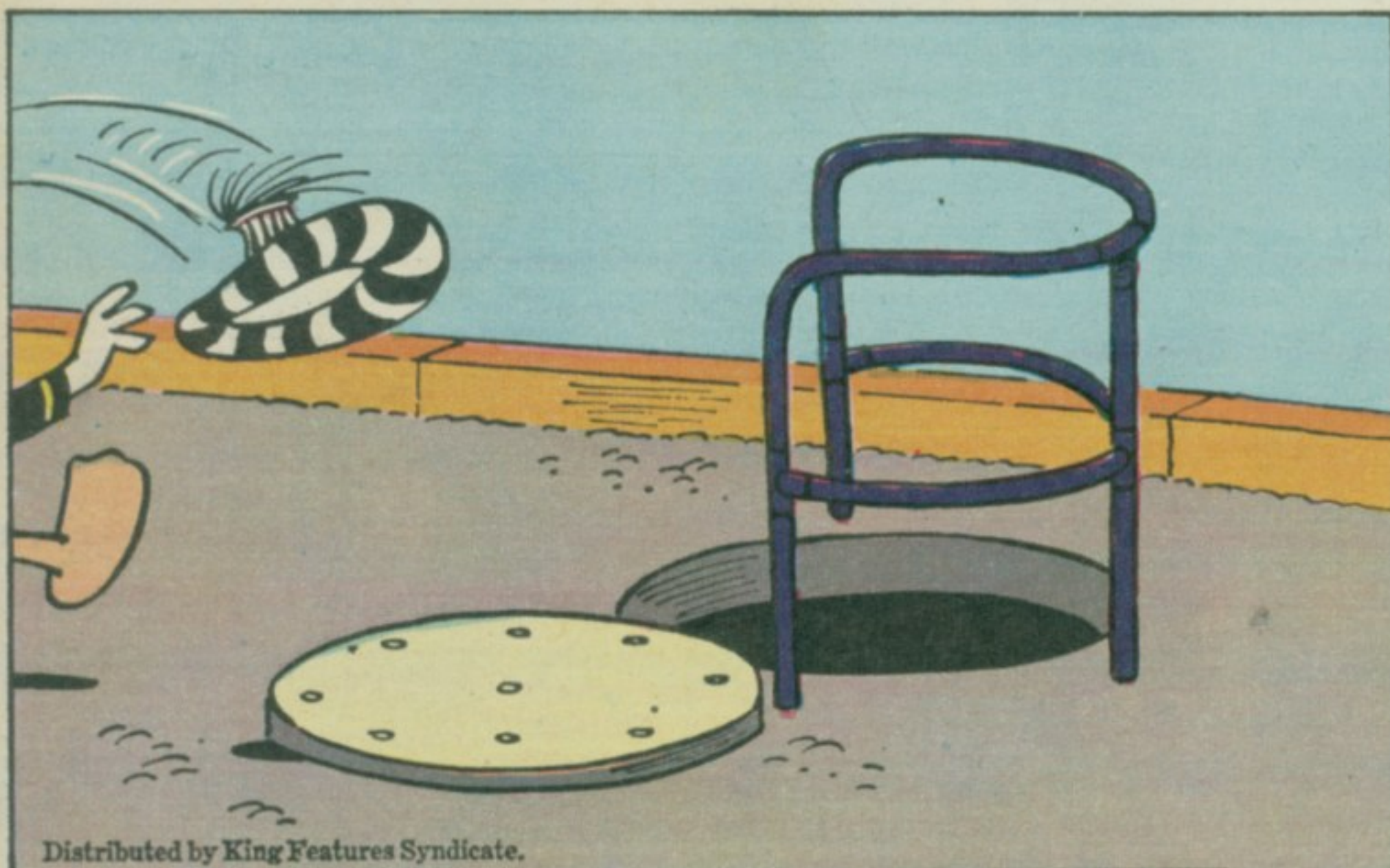

● Кеопсова пирамида, једна од
највећих, висока је данас 137,2
метра. Међутим, кад је била по-
дигнута њена висина износила је
146,9 метара.

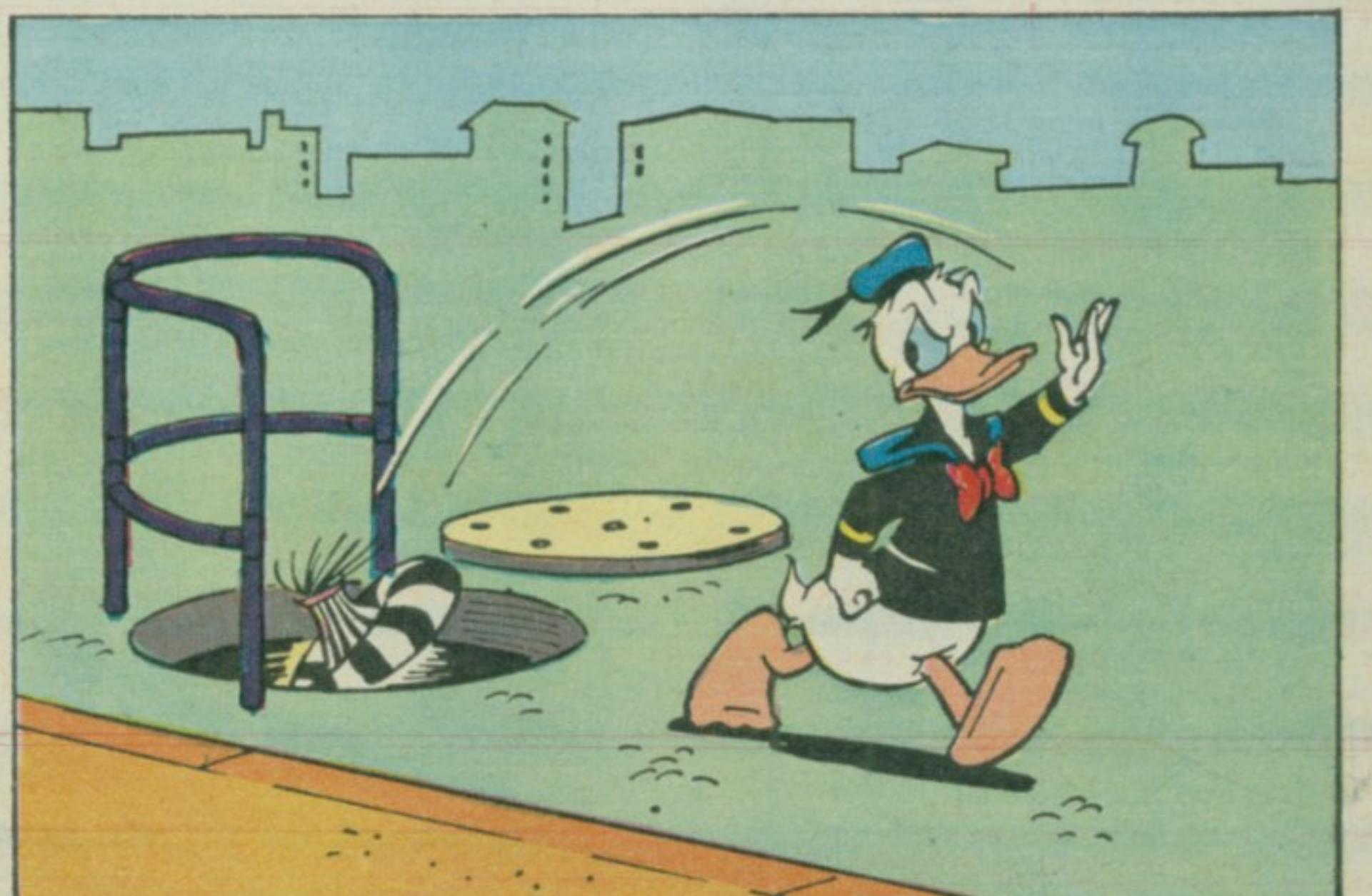

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Distributed by King Features Syndicate.

ПОБЕДА МАЈМУН

Господине докторе, част ми је саопштити вам да су сви фосилни остаци носорога и праговечета које смо добили из Крапине класифицирани и монтирани. Овде је и списак. — И млади асистент Стјепан Остерман задовољно положи неколико табака на сто свога шефа.

— Радујем се, Стјепане — одговори му професор Загребачког свеучилишта доктор Драгутин Горјановић-Крамбергер. — У овом послу нисам се баш прославио. Фосиле сам добио још 1895. године, а сада је 1899... Да ниси ти дошао, они би сигурно још стајали у неком прашњавом орману. Требало је одмах отићи у Крапину и видети че-

га тамо све има. Локалитет очигледно није безначајан. Али, вечите обавезе...

— Професоре, хајдемо са да! — одушевљено предложи Остерман. — Само, да нас није ко већ претекао!?

— Сумњам. Место је сасвим непознато и да ми ове фосиле није послао пријатељ из Крапине који је случајно на њих набасао, ни ми не бисмо имали појма о тој шпиљи.

— Када крећемо? — упита Остерман.

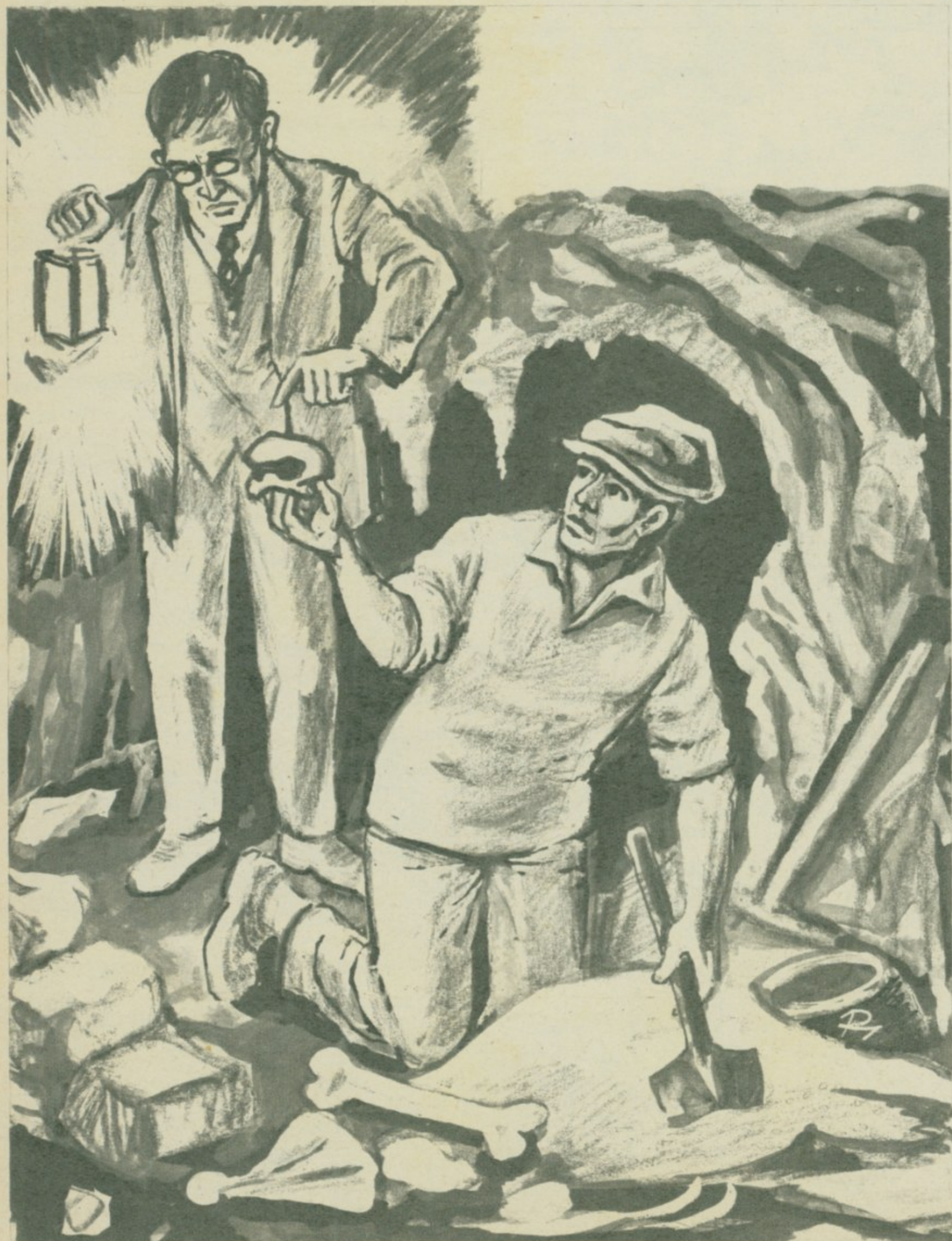
— Кроз неколико дана... насмеши се професор Горјановић. — Прво се треба опремити. Ти купи две возне карте до Велике Веси, тамо имам пријатеља, па ћемо његовим фијакером до Крапине. То није далеко, биће пријатна шетња.

Тако су се, неколико дана касније, два научника нашла у полупећини на Хушњаковом брду код Крапине у Хрватском загорју, на око 25 метара изнад корита реке Крапинице. Ниво ове реке досезао је у геолошко доба дилuviјума до саме пећине и чак је и плавио. Али, то је било пре око 200 хиљада година.

ФОСИЛИ СЕ РАСПАДАЈУ

Када су професор Горјановић-Крамбергер и његов асистент Остерман тамо отишли, 1899. године, у пећини је слој наноса био дебео 8 метара. Овај нанос

— Најзад ми се указала прилика да стегнем руку једном од ретких људи којима је успело да научно докажу да у нечем нисам био у праву! — рекао је чувени професор Фирхов нашем научнику Горјановићу - Крамбергеру.

створен је на два начина. плављењем Крапинице и од свода окапине, односно полушпиље.

У речном наносу Горјановић и Остерман нашли су остатке даброва и шкољки. По томе су и установили да се ради о речном наносу. Други нанос, у коме је нађено и неколико слојева пепела, био је прави рудник фосила и других археолошких налаза. Млади Остерман топио се од среће док је професор показивао мање одушевљење знајући да ће бити много посла.

Остерману такве брига нису кварице расположење. Засукавши рукаве он је неуморно копао и прекопавао. Ни професор Горјановић није седео скрштених руку, а најмили су и неколико мештана да им помажу. Но, појавио се још један проблем: фосилни остаци које су налазили били су тако осетљиви и трошни да их нису смели чистити чак ни најфинијом четкицом.

— Шта да радимо, професоре? — забринуо се Остерман. — Ово се на најмањи додир претвара у прах.

— Мислим да кости и остало треба прво осушити на сунцу, оно им неће наудити. Тек потом ћемо их чистити, веома, веома паж-

љиво, а затим натопити лепљивом материјом која ће да спречи даље распадање.

КРАПИНСКИ ЧОВЕК РЕШАВА ТАЈНУ

Од тада па све до 1905. године професор Драгутин Горјановић-Крамбергер и његов асистент Стјепан Остерман проводили су у Крапини сваки слободан дан. Ту су откопали комплетно станиште дилuviјалног пра човека са фосилним остацима двадесетак особа.

Уз то, нађено је око 300 комада разног каменог оруђа и оружја и неколико примерака оруђа од кости. Било је ту камених шиљака, бушила, секира, камених ножева за стругање коже и сечење mesa, коштаних игала. И, што је веома важно, нађени су и трагови ватре.

Међу ископаним фосилним остацима животиња, поред познатих врста као што су вука, медвед, куна, видра, дивља мачка, хрчак, коњ, дивља свиња, истичу се неке врло ретке или чак изумрле животиње као пећински медвед, свизац, Мерцков носорог, тур, мамут и неке врсте јелена.

НСКОГ АДВОКАТА

Сви предмети из Крапинске шпиље налазе се данас у посебној збирци Геолошко-палеонтолошког музеја у Загребу. И сама пећина на Хушњаковом брду код Крапине претворена је у музеј праисторијског човека. Све је то заслуга професора Горјановића и асистента Остермана.

Негде око 1901. године Горјановић и Остерман били су, као и обично, на послу у Крапинској шпиљи.

— Жао ми је што због трошности нисмо успели да извадимо ниједну сасвим читаву лобању! — жалио се Остерман.

— Да, али је на основу мноштва делова лобање и скелета непобитно утврђено да нису могли припадати само једном човеку већ најмање двадесетини мушараца, жена и деце. Овај наш крапински праčovек задаће силне муке „папи медицине“ ученом професору доктору Рудолфу Фирхову!

гама, мало згрченим у коленима, држао се труп снажних мишића. Кратак, јак врат носио је велику главу прилично застрашујућег изгледа, бар за данашњи укус. Ниско закоше но чело скоро се није ни видело од изразитих обрвних лукова. Горња чељуст подсећала је на њушку, а доње је била без коштаног брадног шиљака.

Праисторијски неандерталац спретно се верао по дрвећу и имао много животињских облика. Његов говор састојао се из малог броја речи. Он је, по мишљењу научника, могао гласом да даје знаке за опасност, правац, место, удаљеност, кретање, величину, изглед и број дивљачи и исто временом да имитира гласове разних животиња.

Сви ти повици и гласови претворили су се током времена у праве говорне речи. Њихов број стално се повећавао, али говор неандер

та је имао мршав лов, и људождер. Е па, неандерталац је одмах постао мета жестоких расправа научника широм Европе.

Пошто су његове кости нађене у наносу, другим речима у секундарном налазишту, многи научници нису веровали да се ради о нарочитој, дотад непознатој, праисторијској раси људи већ су тврдили да ископани фосилни остаци припадају по свој прилици неком дегенерисаном људском бићу.

ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ

Ни нови налази фосила праисторијског човека у Моравској, Белгији и Француској, који је, како је касније утврђено, живео у мањим хордама у читавој Ев

ли не директно од њега већ је између њих морао да постоји неки прелазни облик. Овај прелазни облик утврђен је теоријски још за Дарвина, али за ту претпоставку није било материјалног доказа. Научници, присталице дарвинизма тврдили су да је неандерталски праčovек тај изгубљени беоцуг у еволуцији човека.

Чувени немачки лекар, оправдано најпознатији научник свог доба на пољу натологије и биологије, такозвани „папа медицине“ Рудолф Фирхов налазио се са свим својим ауторитетом на челу оне бројније групе научника и природњака који су сматрали да је Дарвинова теорија обична будалаштина, а човека је створио бог у коначном облику који се никада није мењао и каква је и данас. Сам Дарвин подсмешљиво је назван мајмунски адвокат.

Већ прве године истраживања доктор Горјановић

човека одговарају неандерталском човеку, односно да се ради о једном истом праčovеку, претку данашњих људи. После овога морао је да капитулира и сам Фирхов јер било би више него смешно тврдити да су и у Крапини, на једном једином месту, пронађени фосилни остаци више од двадесет де генерисаних људи.

Тако је крапински праčovек решио тајну „изгубљеног беоцуга“, то јест карије која је недостајала у ланцу развоја од човеколиког мајмуна до садашњег човека.

ЛОБАЊА НА ДАР

Професор Фирхов умро је 1902. у осамдесет првој години живота. Кратко време, пре његове смрти посетили су га Горјановић и Остерман.

— Читао сам ваш извештај, цењени колега — рекао је доста љубазно чувени Фирхов професору Горјановићу пружајући му руку. — Ево, указала ми се прилика да се рукујем са једним од ретких људи којима је успело да научно докажу да у нечем нисам био у праву!

После дужег срдечног разговора Горјановић је Фирхову показао дар који му је донео — одлично очуван велики фрагмент лобање крапинског човека. Али, стари научник љубазно је одбио поклон говорећи:

— Да је било шта друго са задовољством бих узео, али ово не могу. Увек би ме подсећало, или бар још неко време — ту се Фирхов слабачки насмешио мислећи на своје поодмакле године — на моју велику грешку.

Наш научник није инсистирао. Сав је блистао од задовољства што је из уста овог угледног ватреног непријатеља дарвинизма чуо признање!

— Ваш мајмунски адвокат ипак ће једног дана тријумфовати!

Године 1906. професор Горјановић - Крамбергер штампао је на немачком језику одличну студију „Дилувниални човек из Крапине у Хрватској“, плод вишегодишњих истраживања у крапинској шпиљи. Неколико година касније Југославенска академија знаности и умјетности издала је нешто скраћену верзију овог дела на нашем језику. Књига је представљала велики научни догађај у читавој Европи.

Д. Е. 5

Јер, крапински човек решио је тајну.

У ствари, први праисторијски човек, односно његови остаци, није нађен у Крапини већ у Неандерталу крај Диселдорфа у Немачкој 1856. године. Према скелету неандерталски човек лако је реконструисан. Био је висок око 160 сантиметара, здепаст. На кратким но-

таца никада није достигао висок степен. Све ово утврђено је на основу испитивања фосилних остатака из Неандертала.

Исти тај праисторијски човек, на тако ниском ступњу развоја, знао је за ватру, служио се каменом и коштаном оруђем и оружјем, био је, значи, ловац, месождер, а понекад, када

ропи, од Гибралтара до руских равница, па и у Малој Азији све до Палестине, нису могли уверити званичну науку да је реч о фосилним остацима изумрлих људи, баш оних који су недостајали према Дарвиновој теорији еволуције.

По тој теорији садашњи човек постао је, еволуцијом, од човеколиког мајмуна, а

-Крамбергер послао је исцрпан извештај о својим открићима Бечком антрополошком друштву. Извештај је, из разумљивих разлога, одјекнуо као бомба и светски ауторитети похрлили су у Крапину да ово драгоценостаниште виде сопственим очима.

Ту је установљено да све карактеристике крапинског

ДИКАНТРОП И ВЕСНАСАПКИНС

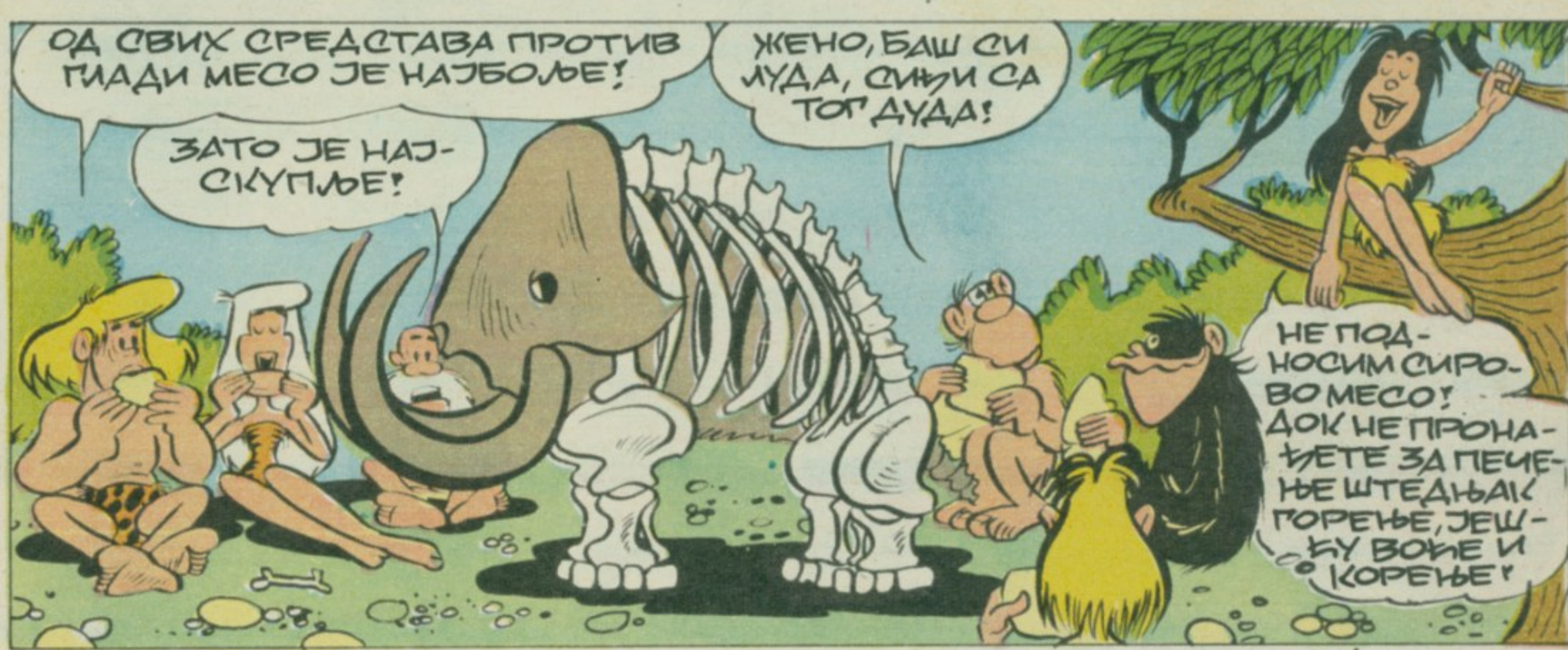
Н.ЛЕКИЋ

НЕОБЈАВЉЕНИ ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ДОБРО ПРОДРМАО СВЕТ

Л.СРЕДАНОВИЋ

* ЧОВЕКОЛИКИ ГЛУПАН, ДАВНО ИЗУМРО

* МУУУУУ - НЕКА ПРАИСТОРИЈСКА ОТОКА

МАУЊЕТ ПЕТКА! ХУЊЕ СЕ ВРАЋАЈУ НА ДРВО!

ОШТРИЦА ОД МИЛИОН ДЕЛОВА

У старом Јапану мач није био само обично оружје већ и центар једног фанатичног култа, се диште ратничке части. Због тога мач није могао да носи било ко, па су на њега имали право једино припадници високе војничке класе самураја и њихови господари наследни шогуни и племићки-кнежеви на чијим су дворовима и живели.

Мач високог квалитета у рукама самураја може у једном маху да пресече гвоздени оклоп и противника у њему!

ХАРАКИРИ РИТУАЛ

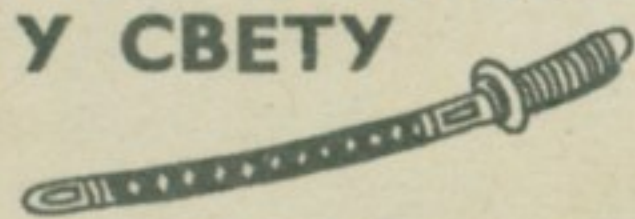
Када би се у дому самураја родио син, у кућу се свечано уносио мач, када би самурај умро, поред одра почивео је његов верни животни пратилац мач. Одвојити се од мача макар и за тренутак за самураја је представљало велику срамоту и губитак части.

Културно оружје има у Јапану дугу традицију. У Светој ризници у Токију, која је неприступачна обичним смртницима, чувају се три најсветија предмета: огледало богиње Сунца Аматерасу, богињина рубинска огрлица и свети мач који је богињин унук Ниниги, предак јапанске царске династије, нашао када се борио са змајем.

Самурајима је, иначе, мач био и те како потребан јер су живели према кодексу Бушидо који прописује на рочита, строга правила војничке части, на пример: обавезу срљања у опасност, освету, презир према женама и припадницима нижих класа, презирање бола, дужност да у одређеним ситуацијама изврше самоубиство према харакири ритуалу.

Поред тога што се мачевима приписивала натприродна моћ, сматрало се да сваки мач има и свој посебан живот. Када би самурај био побеђен у боју, одлазио је у храм бога рата Хачимана да у молитви добије одговор на питање зашто је његов мач у борби изгубио победнички дух.

БЕЗ ПРЕМЦА У СВЕТУ

Узвишени статус самурајског мача пренео је део своје славе и на ковача који га је сковао. Ови цењени мајстори од чијих је руку зависио тако драго-

цен и свет посао подврга-вали су се веома строгим ритуалима. Нису се женили, јели су само биљну храну, а пред свако ковање постили су и приносили жртве боговима. Када би јапан-

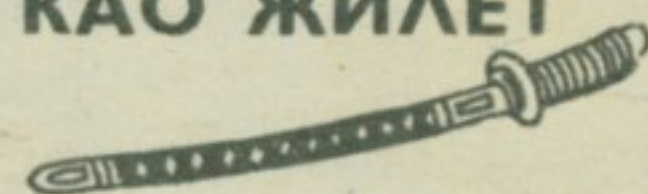
ски ковач прионуо да искује мач, облачио се у беле хаљине сличне свештеничким и стављао на главу ешир од црног лака.

Легенда каже да је чувени ковач Масамуне умео

својим мачевима да улије такву духовну моћ да су у такмичењу победили и мачеве највећег конкурента ковача Мурамаса. Дуел је био сасвим једноставан: оба мача пободена су у корито потока и сваки лист који би, ношен водом, наишао на оштрицу Мурамасиног мача, био би пресечен надвоје док оштрицу Масамунеовог мача није дотакао ниједан лист. То је протумачено као доказ високе духовне снаге овог мача која разгони лишће пре него што стигне до оштрице као што би у рату разгонио непријатеље.

Већ у XIII веку квалитет челика самурајских мачева није у свету имао премца. У Европи је, на пример, челик сличног квалитета до бијен тек у XIX веку. Приковању мача ковач мора да реши један битан проблем: да начини сечиво које ће бити довољно тврдо да и после употребе у борби остане оштро као бријач, а које истовремено неће бити крто да се сломи при јачем ударцу.

ОШТРА КАО ЖИЛЕТ

Начин на који су овај проблем разрешили јапански ковачи није непознат, слично су поступали и сараценски ковачи сабаља у Дамаску као и ковачи мачева у Толеду, али ипак нико није постигао јапанско савршенство. Њихов метод састојао се у искувању бескрајно великог броја ла мела од веома тврдог и веома меког челика.

Од првобитне шипке ковањем се добијао танак лим који је безброј пута преса-вијан, наизменично хлађен наглим спуштањем у ледену воду, поново загреван и кован, поспан пепелом или премазиван кречом, па опет кован. Пред крај ковања оштрица је имала око милион слојева, а на једном познатом мачу утврђено је

чак четири милиона слојева!

Последњи мајсторски потез састојао се у томе што би ковач већ скоро готово сечиво превлачио слојем крча остављајући слободну само оштрицу. Тада би цело сечиво загрејао до одређене температуре, сачекао да челик добије жељену нијансу и онда га, уз кратку молитву, нагло загнурио у воду.

Слободна оштрица одмах би се охладила и постала изванредно тврда, док би остатак сечива лагано испуштао топлоту и остајао умерено мек. Као резултат добијао се савршен еластичан мач тврде оштрице која је и након више директних сукоба у боју остајала оштра као жилет.

Тај последњи захват на сечиву обављао се у замраченој просторији у сам освит зоре јер се веровало да само у то доба дана мајстор ковач може да процени тачну нијансу оштрице коју жели да добије.

Јапански мачеви држе се у борби са обе руке и на тај начин ударац добија страховиту снагу. Мач високог квалитета у рукама искусног самураја могао је у једном маху да расече гвоздени оклоп и противника у њему!

ПРОБА НА ЛЕШУ

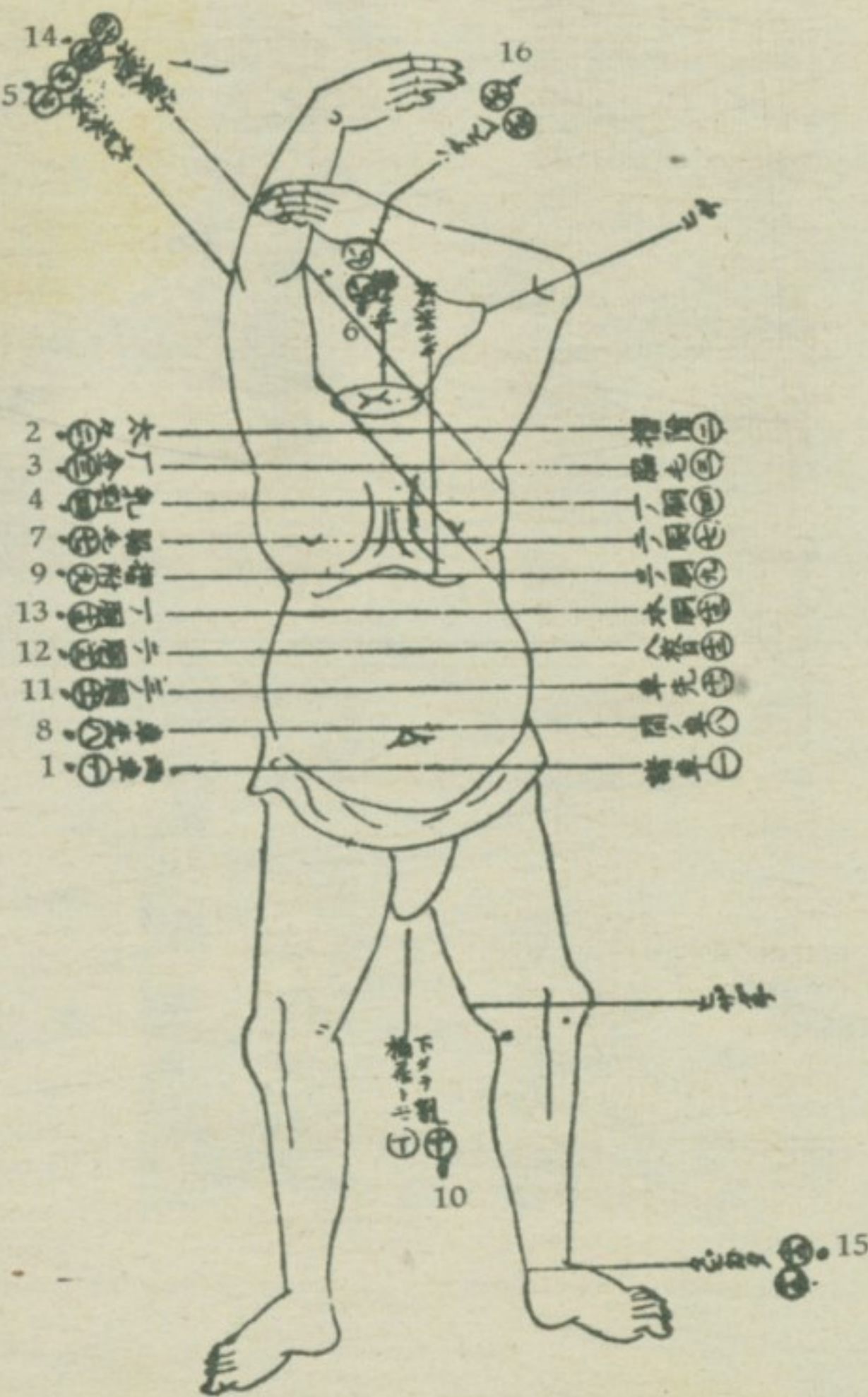
Комплетна гарнитура мачева које је носио самурај звала се даишо и састојала се од дугачког мача званог тачи, ако се носио обешен о појасу, или катана, ако се носио заденут за појас; кратког мача званог вакизаши, такође заденутог за пас, великог и малог ножа који је, између осталог, служио и за чешање испод оклопа.

Сваки мач, пре него што би дошао у посед самураја, морао је да буде детаљно испробан. Прва проба обављала се на трави и свежњевима сламе, друга на лешевима погубљених криминалаца и злочинаца. Постојало је детаљно правило о врстама удараца и потребама које мач мора да задовољи. Пробама су, уз нарочите стручњаке, присуствовали и припадници највишег племства. Тек после свих ових перипетија самурај је свечано узимао мач да би се од њега растао тек кад умре.

Самураји су учествовали у револуцији од 1867. до 1868. године, а када су, после револуције, велики феуди укинута, они постају власници својих малих посела и бивају уврштени међу јапанско племство. Из њихових редова већ вековима се регрутују чиновници и официри, то јест, врх јапанске буржоазије. Култ рата, садржан у Бушидо кодексу, послужио је као темељ јапанском милитаризму што је нарочито дошло до изражаја у другом светском рату.

Д. А.

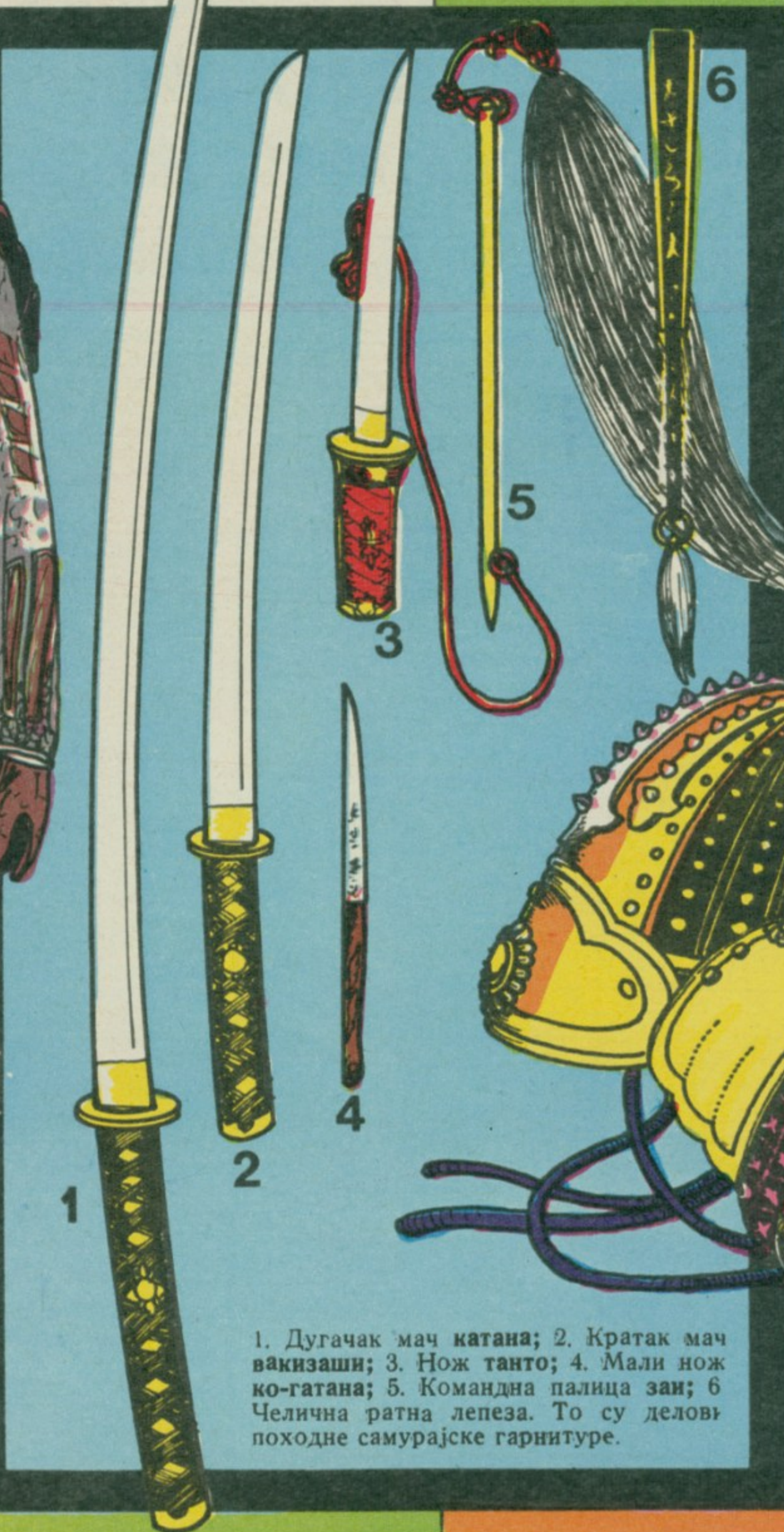
Ударци који се наносе самурајским мачем означавају се необичним именима чије значење неупућенима није увек јасно.

- 1) Рио курума — двоструки точак; 2) тај-тај — веома велик; 3) каригане — дивља гуска; 4) чивари — сечење преко груди; 5) о-кеса — свештеникова одора; 6) камитатевари — распоућивање одозго; 7) вакиге — пазухо; 8) курумасаки — крај точка; 9) сурицуке — утрљавање; 10) шимотатевари — распоућивање одоздо; 11) сан-но-до — трећи телесни ударац; 12) ни-но-до — други телесни ударац; 13) ичи-но-до — први телесни ударац; 14) ко-кеса — мала свештеникова одора; 15) табигага — ивица кратке чарапе; 16) содесури рез код рукава.

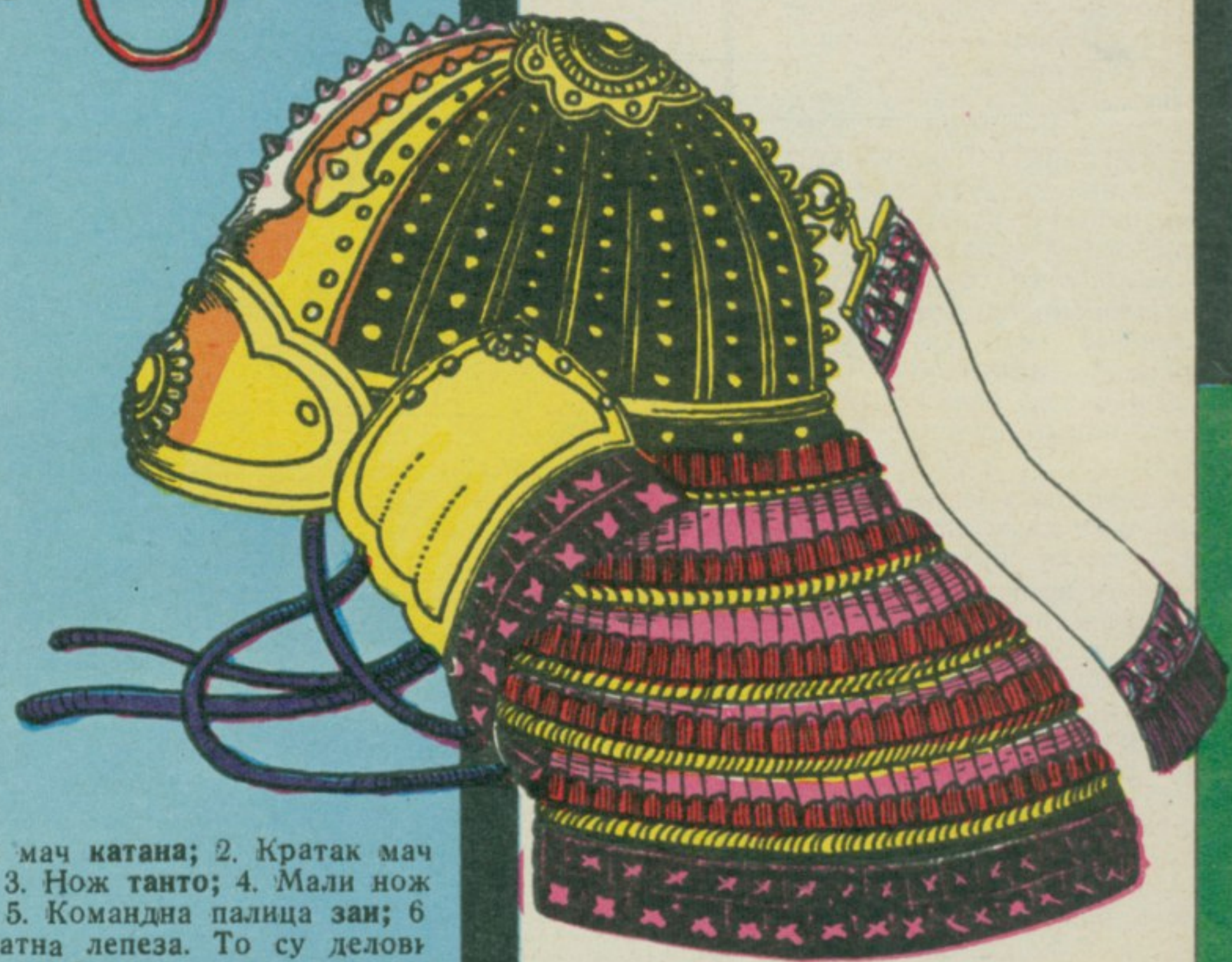

ОРУЖЈЕ И ОПРЕМА САМУРАЈА

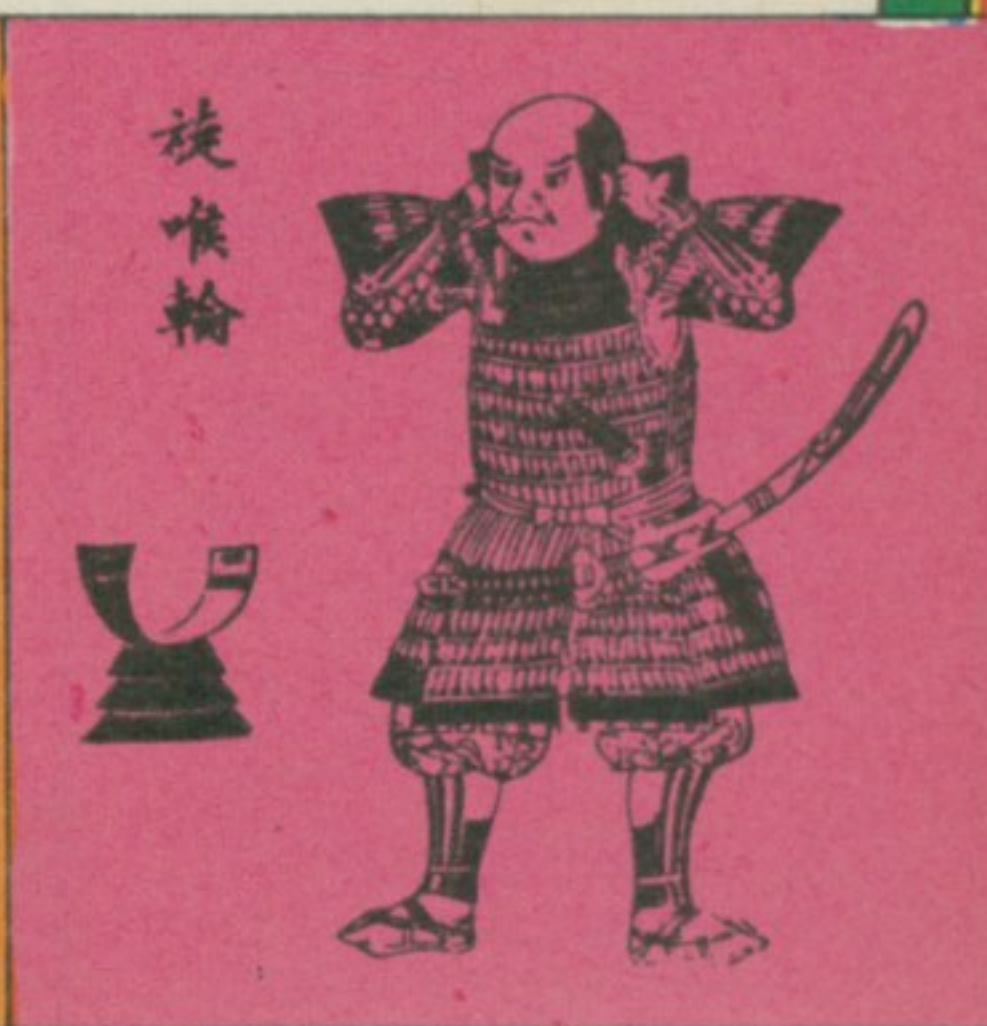

1. Дугачак мач катана; 2. Кратак мач вакизаши; 3. Нож танто; 4. Мали нож ко-гатана; 5. Командна палица зан; 6. Челична ратна леза. То су делови походне самурајске гарнитуре.

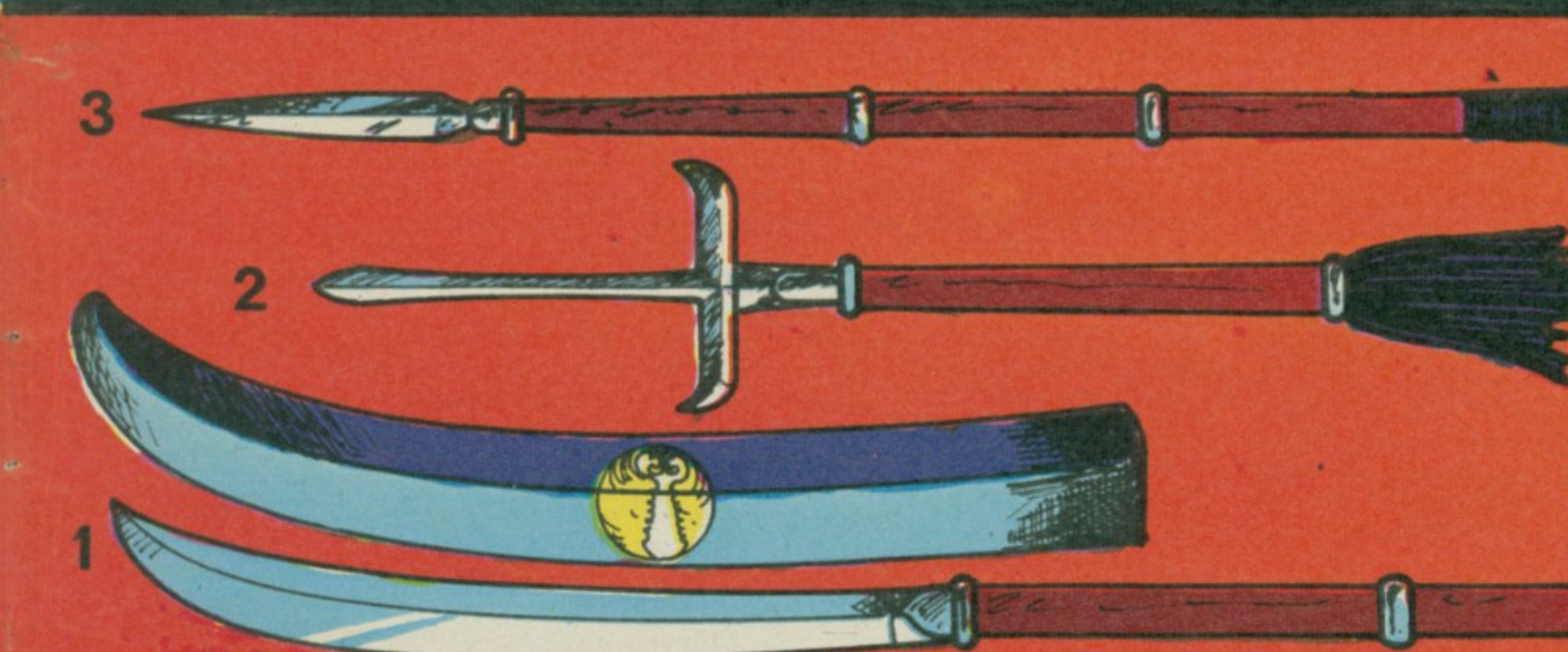
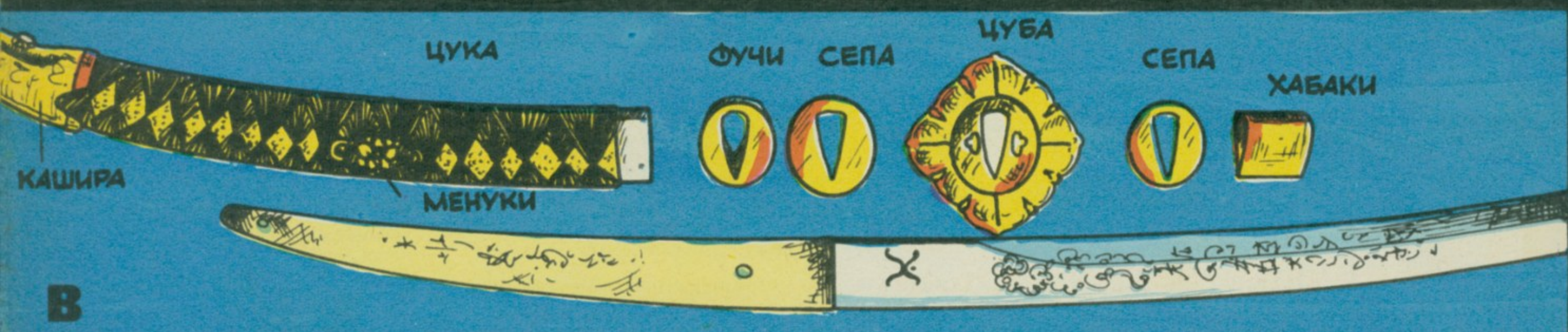
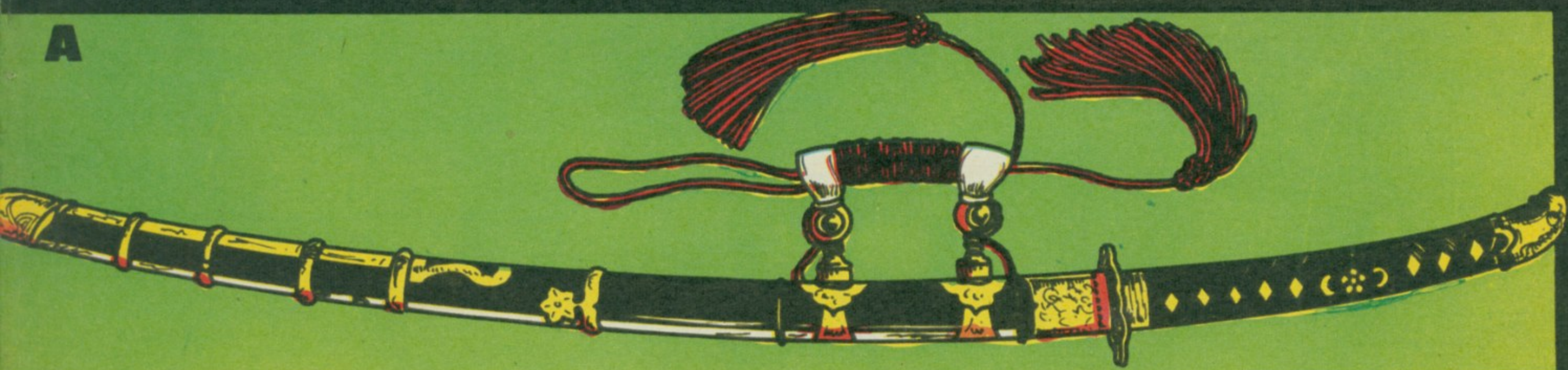
ОБЛАЧЕЊЕ САМУРАЈА

Класичан шлем зван хоши-кабуто из XII и XIII столећа.

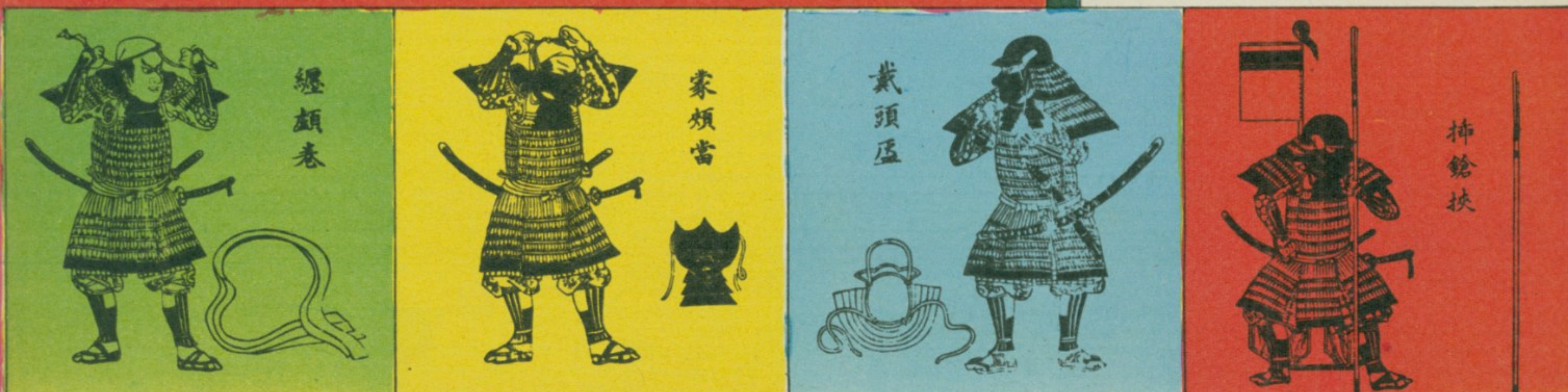

Јапански оклоп типа окегава-до у варијанти са хоризонталним ламелама брунираног челика. Овакви оклопи, који делују веома компликовано, ношени су претежно у XVIII веку када се у Европи више нису употребљавали.

А. Дугачак самурајски мач за ношење о појасу по имену тачи састојао се из више брижљиво спојених делова: В. Дрвене дршке цука из два дела слепљене и обмотане кожом рибе раже. Преко тога долази преплет свиленог гајтана из кога провирује пар украса менуки. На врху дршке је јабука кашира. Балчак цуба учвршћен је манжетом фучи са две покривке сепа и навлаком хабаки.

Најчешћи типови копља: 1. Нагината са футролом, чувено женско одбрамбено оружје, 2. Магари-јари, најпопуларније копље периода Токугава; 3. Хоко, копље кинеског порекла.

САТ ЈЕ СТАО УДРО

— Струја! Ударила ме струја! — викала је Марци

ПОСЛЕ ЈЕ НОЋИ ПРОДАЛИ СМО КУЋУ И ОДСЕЛИЛИ СЕ НА ДРУГИ КРАЈ ГРАДА.

Пробудио сам се са осећањем да нешто није у реду. С дрвећа око наше куће у Стемфорду, у савезној Држави Конектикату, још су се сливале ретке капи од кише која је падала целу ноћ. Али ко ме је, или шта ме је пробудило и унело тај немир у мене? Устао сам осећајући како ми жмарци миле дуж кичме.

— Тата? — јавила се моја шеснаестогодишња кћерка Сју из своје собе. — Нешто се dogodило?

— А јеси ли ти што чула? — Не, али нешто ме је пробудило. Бојим се!

Напрегао сам слух али ништа ни сам чуо. Можда ме је пробудила нека бука. Или светлост? Да, била је то светлост. Или сам је само сањао?

Погледао сам низ степенице и при дну двоструких улазних врата спазих слабо светлцање. Свитац? У рано јутро? Вратио сам се у спаваћу собу, навукао еспадриле и сишао у приземље да видим шта то светли. Сада су се испод врата виделе две трепераве светле тачке. Кад сам се сагнуо да их погледам, те две тачке као да су експлодирале зујећи и стварајући читав сноп искрица. Електрицитет! То што ме је пробудило био је блесак муње.

СПАСАВАЈ ДЕЦУ!

Устрчао сам уз степенице да пробудим жену и своје петоро деце. Прва мисао ми је била да треба што пре побећи из куће. Скупио сам их у гомилу и повео према според-

ним вратима. Али, кад смо ушли у кухињу чули смо неки чудан, гргутав звук који је допирао из подрума. Отворио сам широм подрумска врата и угледао облак плавог дима кроз који су пробијале жуте и наранџасте муње. Инстинктивно сам пружио руку према прекидачу и — осетио страховит потрес.

— Ничег се не дотичите! — викнуо сам. Уплашена, деца су почела да плачу. Отворио сам стаклена врата што воде на терасу. Окамењени од страха стајали смо ту неколико минута. Дрвеће је било обавијено маглom, сабласно у сивом праскозорју. Да бежимо или да останемо на тераси?

Уместо нас одлучио је наш велики пас Тропер. Потрчао је и повукао са собом моју жену која га је, покушавајући да га задржи, зграбила за огрлицу.

— Држи га, Марци! — викнуо сам али је пас био јачи од ње. Стрмоглавио се низ степенице вукући је за собом. Али, чим је шапама додирнуо влажну траву почео је да урла и да скаче оборивши Марци на земљу. У истом тренутку и она је стала да вришти и да се грчевито бацака по земљи. Стрчао сам низ степенице.

— Струја! Ударила ме струја! — викала је. — Не додируј ме!

— Следио сам се.

— Спасевај децу! — запозвала је Марци.

Испод њеног тела које се грчило угледао сам нешто као жицу. Ако је додирнем, пролетело ми је кроз главу, бићу и ја „ухваћен“, беспомоћан као и она.

Не знам где сам смогао снаге да је оставим и вратим се на терасу. Али, другог избора није било. Морао сам да прво спасавам децу која су се повукла у кухињу.

— Морамо напоље — рекох им. — Пожурите.

И ЗИДОВИ ЗУЈЕ

Зидови су злослутно зујали, искрицавање из подрума постајало је све јаче. Извео сам децу из кухиње па смо, једно за другим, у гушчијем поретку сишли низ степенице и попљочаном стазом проишли крај Марци која се увијала на трави и истовремено звала у помоћ и преклињала ме да је не додирујем.

— Умире ли мама? — вриснула је Сју.

— Не знам.

Деца су углас плакала. Претрчали смо преко каменог аутомобилског прилаза па кроз зимзелену живу ограду улетели у суседово двориште. Наши суседи, вероватно пробудени Марциним крицима, стајали су на својој веранди. Видео сам ужас у њиховим очима какав су вероватно и они видели у нашим.

— Марци је ударила струја... кућа нам гори. Зовите хитну помоћ, полицију... викнуо сам.

Гурнувши децу према њима, потрчао сам натраг, Марци. Али, нисам прешао ни три корака када су деца почела да вриште. Осврнувши се видео сам да је њих троје стигло до суседа али да су Сју и најмлађа Елен на земљи. Тек тада сам схватио да је само тло наелектрисано.

Растрзан између жене и кћерки стајао сам као паралисан, неспособан да кренем било у једном било у другом правцу. Очеки-

вао сам да сваког тренутка и сам будем „зграбљен“ и бачен на земљу. Кроз танак ђон својих еспадрила осећао сам претеће голицање.

УДАР ЗА УДАРОМ

Док је моја жена читавим телом била на земљи, девојчице су додиривале тло само коленима и лактовима тако да су, како-тако могле да пужу. Елен се вукла према суседу који јој је пошао у помоћ. Али, чим је крочио на траву и он је осетио удар и журно се повукао на дрвено степениште. Ипак, обе су напредовале према суседовој кући.

Кад сам видео да ће успети потрчао сам према жени. Она се још бацакала по земљи. Испод ње није било жица, како ми се малочас учинило, већ комад мокрoг ужета. Кад сам се сагнуо да је подигнем, страховит удар потресао ми је руку. Морао сам да је пустим. Зграбио сам је затим за доручје и повукао, али сам је због новог удара опет испустио. Хватао сам је тако и испуштао седам, осам... шеснаест пута. Тек при седамнаестом покушају нисам осетио ни трзај ни удар. Марци је сад мирно лежала и јецала. Тек после неколико тренутака успела је да дигне главу. Подигао сам је и загрлио.

— Деца? — питала је.

— Безбедна су.

Тек тада су јој потекле сузе. Изгледало је да никад неће стати.

Убрзо су стигла полицијска патролна кола и одвезла Марци и Сју у болницу. Стигли су и ватрогасци, али је ватра већ била угашена. Штега је била зачуђујуће мала. Електричне инсталације биле су, јасно, прегореле. Електрични часовник за устављен на 6,10. На спрату није било штете, али су бакрени ексерци на улазним вратима просто угленисали дрво око себе.

Тек кад сам отворио улазна врата, испод којих сам и спазиио први знак опасности, видео сам шта се у ствари догодило. Једно старо, сувом стабло лежало је преко аутомобилског прелаза, на педесетак метара од куће. При паду оно је повукло сплет жица међу њима, како су ми касније објаснили, и два кабла која носе 13.200 волти. Обично се у сличним случајевима каблови додирну, долази до кратког споја и струје нестане. Међутим, каблови се нису додирнули. „Врућ“ кабл пао је на мокру земљу а кабл на нултом потенцијалу или је остао закачен за дрво или је пао на неки непроводник. Електрицитет је „подивљао“: проширио се на прилично велики комад мокрoг земљишта стварајући електрично поље. То његово ширење на релативно велику површину спасло је живот мојој жени: струја није била довољно концентрисана да би је убила. Већ сутрадан су Сју и она изишле из болнице.

Прве три ноћи спавали смо код неких пријатеља који имају велику кућу. Али, иако је свако од нас могао да има засебну собу, сви смо се стрпали у једну: радије смо спавали на поду него да се растајемо.

Прва ноћ у нашој поправљеној кући протекла нам је готово без сна. Заспао сам тек пред зору и нагло се пробудио с чудним неким осећањем. Погледао сам на часовник: било је тачно 6,10. Вероватно ни моја жена није ока склопила јер ми је сутрадан за доручком предложила да продамо кућу и купимо другу, у другом крају града. Одмах сам пристао.

Џон Робен

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумиру једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

АУСТРАЛИЈСКИ ОПОСУМ или веверица-торбар мала је животиња: заједно с главом дугачка је око 16 цм. Има густо мишјесиво крзно с горње и жућкасто с доње стране тела; главу с фином њушком и крупним тамним очима. Уши су јој округле и средње величине а реп mekan, чупав и дугачак 19 цм. Личи на нашег пуха само што на леђима има црну црту која се протеже од чела до корена репа. Проширени јастучићи на врховима прстију омогућују му да се пенетра спретно и хитро. Храни се бубама и ситним животињама. Пошто је ноћна животиња — дању спава у дупљама дрвећа — остаје готово сакривена пред људима и зато се о њој мало зна. Аустралијски опосум је први пут пронађен 1867. али толико је редак да је до 1909. пронађено свега 5 примерака. Поново је „откривен“ 1961. године не далеко од Мелбурна.

АУСТРАЛИЈСКИ МРАВОЈЕД је лепа, нежна и брза мала животиња која спољашњим изгледом подсећа на торбарске мишове и пацове. Зоолози се још колебају у коју групу да га уброје. Називају га често и торбаром мравоедом, мада женка нема торбу. Крзно на леђима му је тамнокрке боје прошарано неједнаким белим пругама. Удови и доњи део тела су светлији, реп сивкаст и чупав као у веверице, а глава издужена. Језик му је дугачак и лепљив и њиме из шупљине дрвећа извлачи мраве и термите. Зуби су ситни и неразвијени и служе му за мрвљење инсеката. Данас је то веома ретка животиња која обитава на граници јужне и западне Аустралије. Последњи примерак ухваћен је још 1950. године.

Деветог маја 1857. године војна труба објавила је збор. Миратски гарнизон са седиштем у близини Делхија био је постројен у ставу мирно на платоу за одржавање парада и смотри. Гарнизон је бројао око 4.000 људи, а састојао се од два пука сепоја — професионалних индијских војника у служби Британије — две артиљеријске батерије, батаљона стрелаца, драгона и пука коњице из Бенгала.

Све очи биле су уперене према групи од 85 индијских коњаника који су се приближавали лагано, без оружја, пешице, опкољени четом британских војника. Били су осуђени због побуне и неизвршавања наређења.

Десеџ јодина робије

Петнаест дана раније они су одбили да приме фишке — пушке су се у то време пуниле помоћу картонских фишека колима се претходно морао одсећи или одгристи врх — тврдећи да су премазани говеђим лојем и свињском машћу. Како је крвава света живо тиња за хиндуиста, а свиња прљава за муслимане, и једнима и другима религија је забрањивала да додирну свињску или говеђу маст, а камоли да је ставе у уста.

Узалуд је пуковник Кармајкл Смит, који је командовао ескадроном, покушавао да их убеди да је у питању обичан пчелињи восак. Војници су енергично одбијали да испуне наређење. Генерал Ансон, главнокомандујући у Индији, осетио је да ствар може постати опасна и наредио је да се војницима дају ненамашени фишеци с тим да их они сами подмазују како желе. Но, било је касно. Побуна је већ избила и ратни суд осудио је коњанике због неизвршавања наређења.

Пред постројеним миратским гарнизonom један официр прочитао је пресуду: сви оптужени осуђују се на по 10 година војног затвора! Уследила је церемонија деградирања. Са униформе су им отргнуте ознаке чина и пуковске припадности, откопчани опасачи, одсечена дугмад, сабље пребијене преко колена. Затим је гарнизонски ковач на лицу места окувао тешким ланцима свих 85 осуђеника.

За читаво време трајања овог чина чуо се само једноличан звук бубњева. Нико се није ни померио. Миратски гарнизон, један од најјачих у Индији, као да је занемео. Чим је деградирање и окивање завршено, војници су се вратили својим редовним занимањима.

Сутрадан по извршењу пресуде, у недељу 10. маја, у миратском гарнизону догађаји су се одиграли вртоглавом брзином. Сепоје 3. бенгалског пука изненада су напустили касарну и кренули према војном затвору.

ГАРНИЗОН ЗАНЕМ ЗАНЕМ

У року од неколико минута решетке су биле разваљене, стража онеспособљена, а осуђени коњаници ослобођени. Два пешадијска пука сепоја постројила су се у савршеној тишини на платоу.

Лошосов цбеџ

Један британски пуковник на коњу, случајно се нашавши у близини и наслутивши да се нешто озбиљно догађа, пришао је да види о чему се ради. Чим се приближио сепојама, у нечијим рукама севнула је крива сабља и пуковник је пао мртав. То као да је био знак за општи покољ. Сепоје су не задрживо кренули.

Устанак сепоја није припремљен преко ноћи и осуда коњаника била му је само непосредан повод. Корени су били куд и камо дубљи. Велики део Индије нашао се, после распада царства великог могула, у рукама моћне енглеске Источноиндијске компаније. Она

је индијске владаре, раце и набобе довела у зависан положај, а становништво притиснула тешким порезима и злоупотребама.

Нарочито су сељаци страдали од глади и епидемија. Осим тога, британске колонијалне власти, да би лакше користиле блага Индије, потпиривале су мржњу између хиндуиста и муслимана.

Енглези, иначе увек будни и на опрезу, нису приметили да се од почетка 1857. године у Индији, нарочито у провинцијама горњег Ганга и централним областима, догађају чудне ствари. Ни-

су запазили да необичне прилике обилазе села и градове, нису чули узбуђена сашаптавања и претећа пројекта. Друмовима и беспућима кретали су се брами, свети људи, факри. Сваки је носио лотосов цвет, свету биљку хиндуиста и будиста, као знак распознавања.

Брендиш је оџишао

Почетак побуне одлично је испланиран — била је не деља и британски официри

Вође усџанка Сејоја, ѓрбе ѓобуне Ин- дуса ѓроџиџ бриџанској колонијализ- ма, безане су за џоѓовске цеџи и разнеџе ѓлоџунима.

налазили су се или у црквама или на одмору ван града. Тако се десило да је командант Делхија генерал Вилсон обавештен о побуни тек око 18 часова. Он је одмах извео британске трупе из осталих касарни, али када је стигао у Мират пожари су већ буктали, сепоје су отишли даље, а нико од британских грађана није преживео покољ.

Делхи је у то време имао око 160.000 становника који су живели између моћних градских бедема. У центру града налазио се утврђен дворца из XVII века, резиденција старог краља Делхија и великог могула Индије Бахадур-шаха. Изван градских бедема живело је неколико стотина Европљана. Крај пута који води према Мирату био је дворца Ладлоу, резиденција британског комесара у Делхију Фрејзера, а одмах поред њега телеграфска канцеларија у којој је радио млади телеграфиста Брендиш. Нешто даље налазио се гарнизон сепоја.

Недељом је Брендиш отварао канцеларију у 8 сати и затварао је у 9, а после подне радио је од 16 до 17 часова. Да се 10. маја Брендиш мало дуже задржао на свом радном месту, можда би устанак сепоја имао другачији ток. Међутим, већ у 9 сати телеграф је био затворен, а сепоје су пре 16 часова уништили телеграфске жице. Због тога нико од Британаца у Делхију није имао појма о догађајима у Мирату.

Једанаестог маја у 8 ујутру код понтонског моста преко реке Џамне појавила се претходница сепоја из Мирата. Нешто касније сепоје су били у царском врту тражећи да виде свог владара. Осамдесетогодишњи могул дочекао је делегацију у сали за аудијенције, примио њихову заставу и пристао да их „поведе“ у победу. Али, он је изричито објавио да ставља Европљане под своју заштиту.

Упркос томе покољ је почео одмах. Први је убијен комесар Фрејзер, затим сви Европљани који су се за-
текли у дворцу. Један сат

касније побуњеницима се придружио и 54. пук сепоја из делхијског гарнизона.

Генерал обавешџен ѓрекасно

У међувремену су Брендиш и жена једног телеграфисте који је погинуо међу првима почели да шаљу у Европу алармантне вести о избијању побуне и да траже помоћ. У целој тој ужасној гужви командант Делхија није сматрао за потребно да главни британски штаб у Умбали обавести о догађајима. То је уместо њега учинио сам Брендиш, али тек у 14 часова.

У 16 часова неколико Британаца забарикадираних у арсеналу дигло је барутану у ваздух. Експлозија се осетила као снажан потрес у кругу од 10 километара. Око поноћи у Делхију је било још само педесет живих Европљана. Извештај о побуни примио је главнокомандујући генерал Ансон тек 12. маја увече, го-

товао 60 сати по њеном избијању.

Читаве две недеље побуна је била ограничена само на подручје Делхија, а затим је као пламен букнула долином Ганга захвативши Лакно, Џанси, Гвалиор, Канпур. У Канпур, граду са око 60.000 становника, одиграо се врхунац драме. Ту је био смештен британски арсенал, гарнизон од око 3.000 сепоја и британска јединица од 300 људи под командом старог генерала сер Хјуа Вилера. Заједно са цивилима и члановима официрских породица у граду се налазило око 700 Европљана.

Сер Хју није се много узбуђивао јер је центар побуне био удаљен од Канпура преко 400 километара, а арсенал се, у случају потребе, могао добро бранити. Само једна ствар задавала му је бриге: никада није могао себе натерати да поверује у добру вољу Нане Сахиба који је владао суседном државицом Битур и представљао се као велики пријатељ Енглеза. Педесетак његових војника чај је стално боравило у арсеналу као помоћ Британцима.

Пребара Нане Сахиба

Када је 4. јуна побуна стигла у Канпур, војници Нане Сахиба нестали су из арсенала, где се налазила и благајна, са 170.000 фунти (преко 2 милијарде старих динара). Изгледало је да ће се сепоје задовољити овим пленом јер не само да нико није био убијен, већ су побуњеници у подне, под вођством Нане Сахиба, кренули према Делхију.

Но, била је то обична варка. Нана Сахиб је на 3 километра од Канпура зауставио сепоје, окренуо се и — вратио! Први напад одбијен је 6. јуна. Два дана касније Нана Сахиб уводи у борбу све расположиве снаге. Британаца са појачањем које је стигло, има око 900, сепоја око 4.000.

После 7 дана борбе прса у прса, на неподношљивој врућини, Британци су се нашли без муниције, завоја и лекова за рањенике. Слично је било и код сепоја, али они нису били стеш-

њени између 260 лешева и имали су довољно хране.

Двадесет шестог јуна сер Хју Вилер потписао је предају под условом да им се гарантује слободан одлазак и да не предају оружје. Нана Сахиб је пристао и евакуација је почела већ сутрадан. Припремљено је 40 чамаца за превоз. У рану зору Британци су се спустили на обалу где је евакуацију требало да надгледа саветник Нане Сахиба Азимулах. Ту се налазио и други саветник Тантија Топи док се Нана Сахиб није појављивао.

Само што је укрцавање почело зачула се труба на чији знак су сепоје повели сабље и бацили се на Британце. Друга група сепоја, зауевши стрељачки став, отворила је ватру као на стратишту. Жене и деца, њих 125 на броју, поштеђени су. Њих је чекала још гора смрт.

По наређењу Нане Сахиба сместили су их у мали бунгалов Биби-Гур. Неколико дана касније, пошто је сазнао да су Енглези ранили његовог брата, Нана Сахиб заповедио је да се заробљене жене и деца побију. Сепоје су одбили да пуцају и посао су обавили месари — ножевима!

Викѓорија, царица Индије

Покољ у Канпур, мада само узгредна епизода побуне и дело једног човека, имао је нечувен одјек. Британска јавност и војска схватиле су освету за Канпур као личну ствар. Генерал Хевелок повео је против Нане Сахиба читаву армију и већ 16. јула страховито га потукао у близини Канпура.

Нана Сахиб успео је да побегне са благом, а генерал Хевелок дозволио је Сикима, професионалним индијским војницима који су остали верни Британцима, да са становништвом Канпура чине шта хоће. Они су се, срећом, задовољили само богатим пленом.

Двадесет другог септембра британска армија повратила је Делхи а 20. марта 1958. године Лорд Кенинг објавио је конфискацију имања свих индијских владара који су учествовали у побуни. Енглези су поделили, међутим било је потребно још читавих година дана док су пронађена и уништена сва скровишта побуњеника. Вође побуне везане су за топовске цеви и разнете плотунима.

Устанак сепоја био је први озбиљан отпор Индуса, и азијских народа уопште, европском колонијализму. Пошто је крваво угушен, британска влада укинула је власт Источноиндијске компаније и ставили Индију под своју непосредну управу. Енглеска краљица Викторија узела је 1878. титулу царице Индије. Пред Индијом се налазио дуг и тежак седамдесетогодишњи пут до независности плас-
ћен потоцима крви. Д. А.

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

МАЛО КАСНИЈЕ...

ДЕДИЦЕ, НИСАМ У СТАЊУ
ДА ДРЖИМ ПОСМРТНО
СЛОВО... СТАРОМ
ПРИ... ПРИ-
ЈАТЕЉУ!
ГОВОРИ
ТИ!

ТЕБИ
ЋУ ЈА ДА ОДР-
ЖИМ СЛОВО,
ИДИТЕ! ОВО
ЈЕ ПРЕ...

ДОБРО! НАТЕРАЋУ
СЕБЕ! ДРАГИ ПРИЈА-
ТЕЉИ, У ОВОМ
ТУЖНОМ
ЧАСУ СУЗЕ
САМЕ...

ПРИЧУ-
ВАЈ
СУЗЕ!

АХ!

ЈОШ
ЋЕ ТИ
ПРИТРЕ-
БАТИ!!!

ДЕДИЦЕ МОЈ! ПА ОВО
ЈЕ ПРЕВАРА!

ТИ СИ НАС
ПРЕВА-
РИО!

ЛОПОВЕ!

ПОТУРНИО СИ МИ
ЛАЖНЕ
ЗЛАТНИ-
КЕ!

ЛА... ЛАЖНЕ ЗЛАТ-
НИКЕ??! КАКВА
ЈЕ ТО САД
ШАЛА?

ШАЛА КОЈА ЋЕ ТЕ СКУПО КОШТА-
ТИ, ФАЛСИФИКАТОРУ ЈЕДАН!
ДОБРО СИ ТО СМИСЛИО...
А САД ГЛЕДАЈ КАКО ДА
СЕ ИЗВУЧЕШ!

ГОТОВ ЈЕ!
НЕ МОЖЕ СЕ
ИЗВУЋИ!

ЈА... ЈА НИСАМ КРИВ!
НИСАМ ЈА! КАЖИ ИМ, ДЕДИЦЕ,
ДА СИ ТИ УДАРНО
ПОЗЛАТУ НА ПРО-
ШЕВЕ!

БЕДНИКЕ!
СРАМОТА...
ОПТУЖУ-
ЈЕШ
СВОЈ
ЧАСНОГ
ПРЕТ-
КА!

АЛ' ТО
ЈЕ
ИСТИНА,
ЛЕПИ
МОЈ,
ДЕДИ-
ЦЕ!

ДОСТА!
ГОВОРТЕ
ЧИЈА
ЈЕ ТО
ИДЕЈА!

ЈА У ЖИВОТУ НИСАМ ИМАО
ЧАК НИ ИДЕЈИЦУ... ТО ЈЕ
ДОБРО ПОЗНАТО!

ТАЧНО!
ОН ЈЕ НАЗ-
ВЕЊИ
ИДИОТ
НА
СВЕТУ!

СВЕ СУ ТО ПОСМАТРАЛИ
СТАРИ НИКИ СЕБАСТИЈАН...

ДА ПРЕЋЕМО У АКЦИЈУ,
ШЕВЕ?

ШАМО
ШТРПЉЕЊА!

ТРКА ЗА ЖИВОТ

Само за један дан спасавајући тајну болницу 11-годишњи Јанко три пута за длаку избегао сигурну смрт

Под Великим врхом, у подножју Коловца, била је партизанска болница звана „Триглав“. Саградили су је активисти из околине, међу којима је био и Полдек Подбешек — Јанко, најмлађи словеначки партизан — имао је свега 11 година.

Место за болницу је било добро изабрано: једна вртача у Коловшкој шуми. Ту се налазила увек спремна заштитна чета, иако је болница била под земљом, добро замаскирана. Улаз у њу био је невидљив: покривао га је тежак дрвени капак преко којег је било 30 сантиметара земље, махови не и сивог лишћа. У близини је протицао поток с много малих притока. Вода из главног потока није прила неким рањеницима — покварили су стомаке — па су за њих доносили воду из притока. У болници су радили доктор Митја Кац, зубни лекар, и доктор Лука Пирш.

СТРАШНА ВЕСТ

Било је девет часова ујутру, 6. маја 1944. Време — лепо и сунчано. Капак са улаза се дигао и провирио је Јанко. Коса му је била црна и коврџава. На себи је имао кратке летње панталоне, танку мајицу и био је босоног. Носио је врч и кутлачу, јер је морао по воду. Зачас се нашао крај потока који је весело журборио каменом дном, кад су се из шуме изненада појавиле две прилике. Убеђен да је то партизанска патрола, наставио је да пуни врч водом. Војници су му се приближавали. Јанко их је боље погледао и наједном схватио да су то Немци. Од запрепашћења, врч му је испало из руке.

Знао је да је сваки тренутак драгоцен. Јер, ту је болница у којој леже толики тешки рањеници. Мора што пре јавити страшну вест. Ако би потрчао према болници, Немци би кренули за њим и лако је открили. Али, ипак мора по бећи.

Јурнуо је низ поток, а он на двојица за њим. Трчао је све брже, растојање између њих стално се повећавало. Кад су гониоци видели да га не могу стићи, почели су да пуцају. Меци су фијукали око Јанкових ушију. Тло је било стеновито, камење оштро и секло му је табане. Крв је лила. Ране на табанима болеле су га све јаче, али он се на то није обзирао. Најзад је увидео да га више не гоне. Направио је велики лук и вратио се у болницу.

Кад је подигао капак улаза, доктор Лука је управо превијао рањеника. Зачуђено је погледао Јанка који је био уплашен и задихан.

— Шта се догодило, Јанко?

— Докторе... Швабе...

— Немогуће — рекао је Лука, али је тада, видећи његове ране схватио да малишан говори истину. — Где си их видео?

— На потоку... Трчали су за мном, али сам им зава-рао траг.

САМ ПОД ЗЕМЉОМ

На Лукином лицу видело се олакшање. Одмах је наредио да се рањеници спре-

ме за покрет и они су, један за другим, почели да се пењу уз лествице које су водиле на површину. Један је имао завијену руку, други главу, трећи ногу... Лица су им била испијена.

Јанко је тек тада постао свестан колико је важно што је оне непријатељске војнике удаљио од болнице. Просто није веровао да је могао да скупи толико снаге и храбрости. Погледао је своје ноге које су и даље крвариле мада бол није осећао.

Тек кад се последњи рањеник попео уз лествице, за њима је пошао доктор Лука. Јанко је знао да и он мора да бежи, али више није имао снаге. Ипак, кренуо је.

Био је већ при врху кад је капак пао и ударио га по глави. Скотрљао се низ лествице и остао да лежи на влажној земљи, ошамућен.

Знајући да не сме ту да остане, поново се попео, али како да подигне поклопац? Никад до тада није успео то да учини сам. Увек би му неко помогао. Упро је свом снагом, и најзад се капак померио. Ни сам није знао да ли је био толико јак или му је страх дао снагу.

Осврнуо се по шуми. Нигде никог. Не, нико му не може помоћи. А тада је угледао једног човека који је трчао десно од њега, према планини. Зар то није Лука?

— Чекај ме, докторе! — викнуо је.

Човек је стао. Био је заиста Лука. Јанко га јестигао. Заједно су трчали прилично дуго, кад је Лука приметио да је изгубио затварач своје пушке. Без њега му пушка ничему не користи.

— Врати се, Јанко, и потражи затварач. Ја ћу те овде чекати — рекао је доктор.

НЕ ШАЛИ СЕ, ЛУКА!

Јанко није одмакао више од тридесет метара кад је изненада изгубио тле под ногама. Упао је у неку јаму из које му је сада вирила само глава. И тада је спазио Немце: били су свега неколико метара далеко од његовог скровишта. Лепо је видео њихова лица, успео је да их преброји. А са свих страна придолазили су нови.

Опрезно се извукао из јаме, трком дошао до Луке и испричао му шта је видео. Потрчали су. Ускоро су стигли до тајне курирске станице, која се налазила у не кој старој стаји. Домаћини су их запрепашћено гледали јер се већ било чуло да су заробљени. Ту су сачекали ноћ, а онда су кренули према штабу Шландро-ве бригаде, где се налазио и Јанков отац.

Сео је смрзнут у једном углу, лице му је било згачено. Значи, истина је оно што су му малочас јавили: изгубио је свог Јанка. А био је тако живахан и весео. Имао је само једнаест година. Друга деца у тим годинама уживају у детињству, а Јанко се потуцао по шумама извршавајући тешке и одговорне задатке. Истина, поносио се њиме, али шта му сад вреди понос? То му неће вратити сина. Сакрио је лице у дланове, осећао се крив због његове смрти.

Изненада, чуло се тихо куцање на вратима. Неко је провирио у собу. Лука.

— Али... зар те нису ухватили? — викнуо је Јанков отац.

— А, ти као да би волео да ме видиш заробљеног! — насмејао се Лука.

— Не шали се. Мало пре су нам тако јавили... А где је Јанко?

Тек тада је Лука видео да су Јанковом оцу упала кане очи.

— Па ти си већ ожалио свога сина! Ево ти га, ту је — рекао је весело, вукући Јанка за руку.

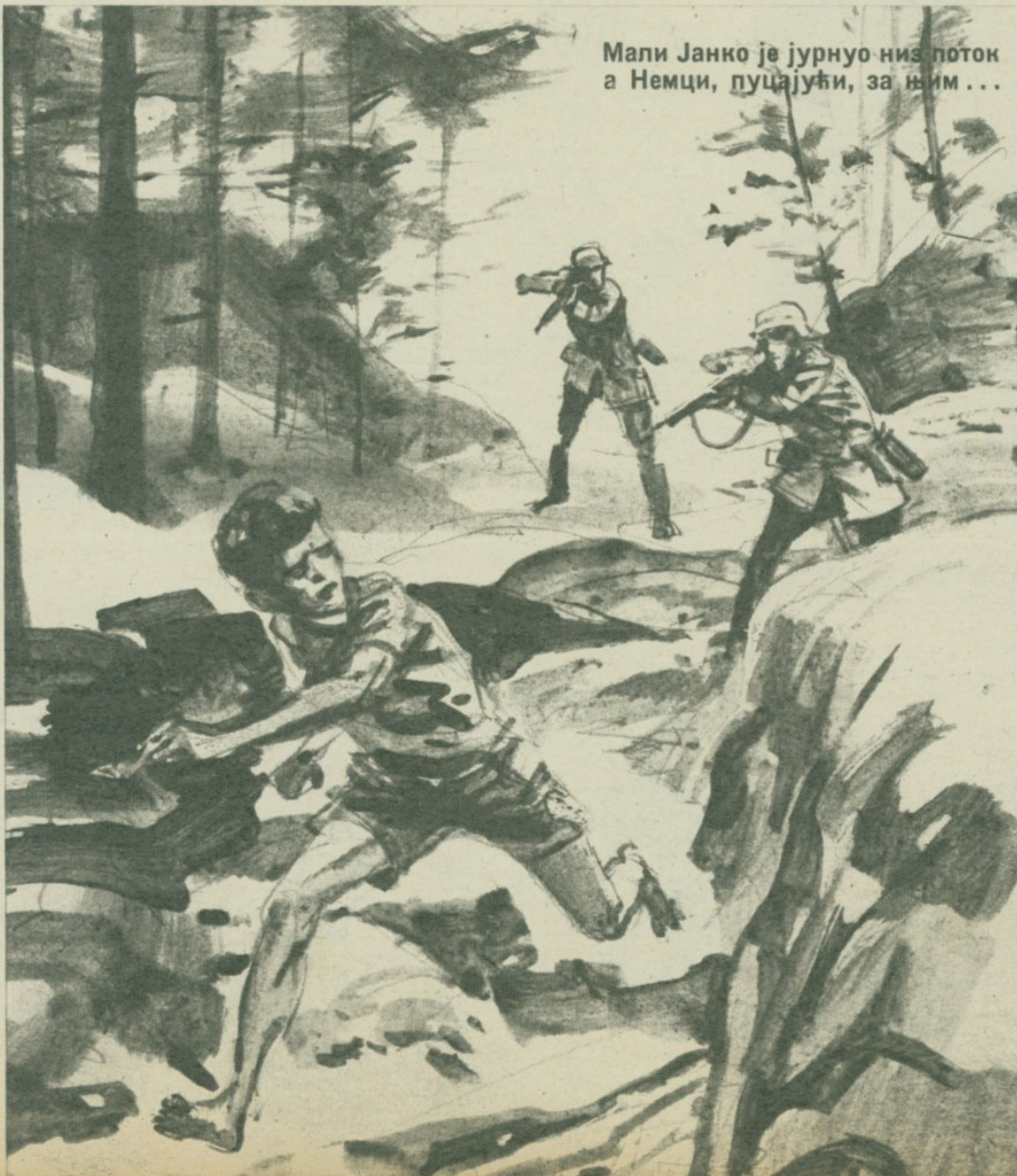
— Јанко! — узвикнуо је отац.

Кад му је малишан полетео у наручје, чврсто га је загрлио, непрестано понављајући:

— Како сам срећан...

Јанко је осећао да ће заплакати. Али, партизани не плачу. Ипак, низ образ му је склизнула суза, за њом још једна, па још једна. Ни како није могао да их заустави...

Јанко, данас инжењер Подбешек, живи у Љубљани и ради у Институту „Милан Видмар“.

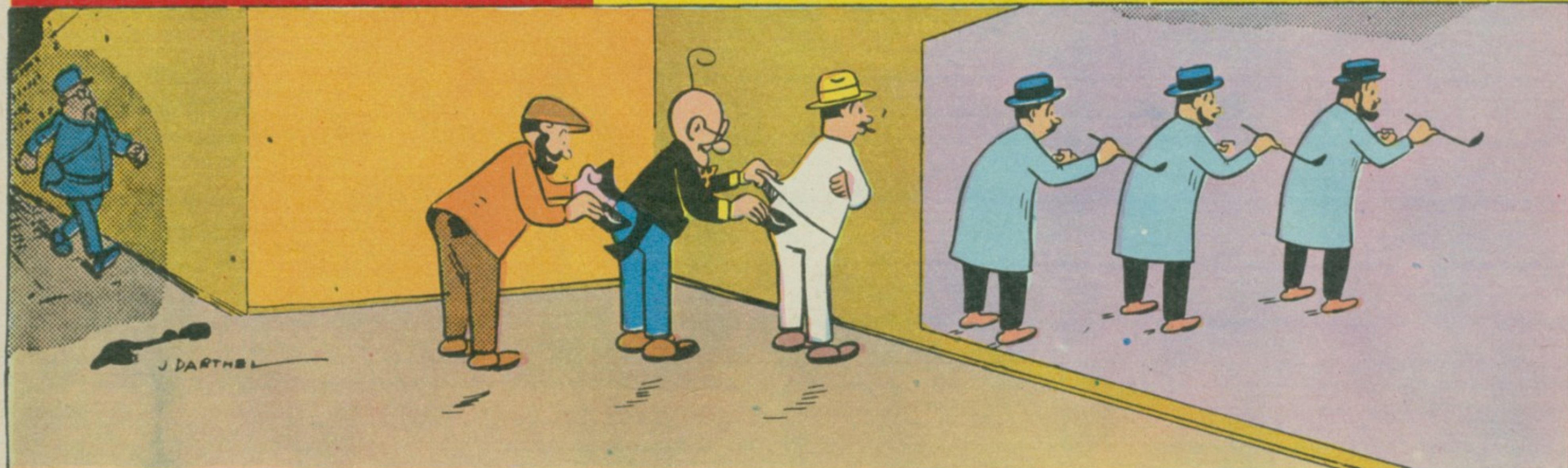
Мали Јанко је журнуо низ поток а Немци, пуцајући, за њим...

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ПРОФЕСОР ОМЕГА

РИП
КХРБХ:

СЛУЧАЈ МОДНОГ ФОТОГРАФА

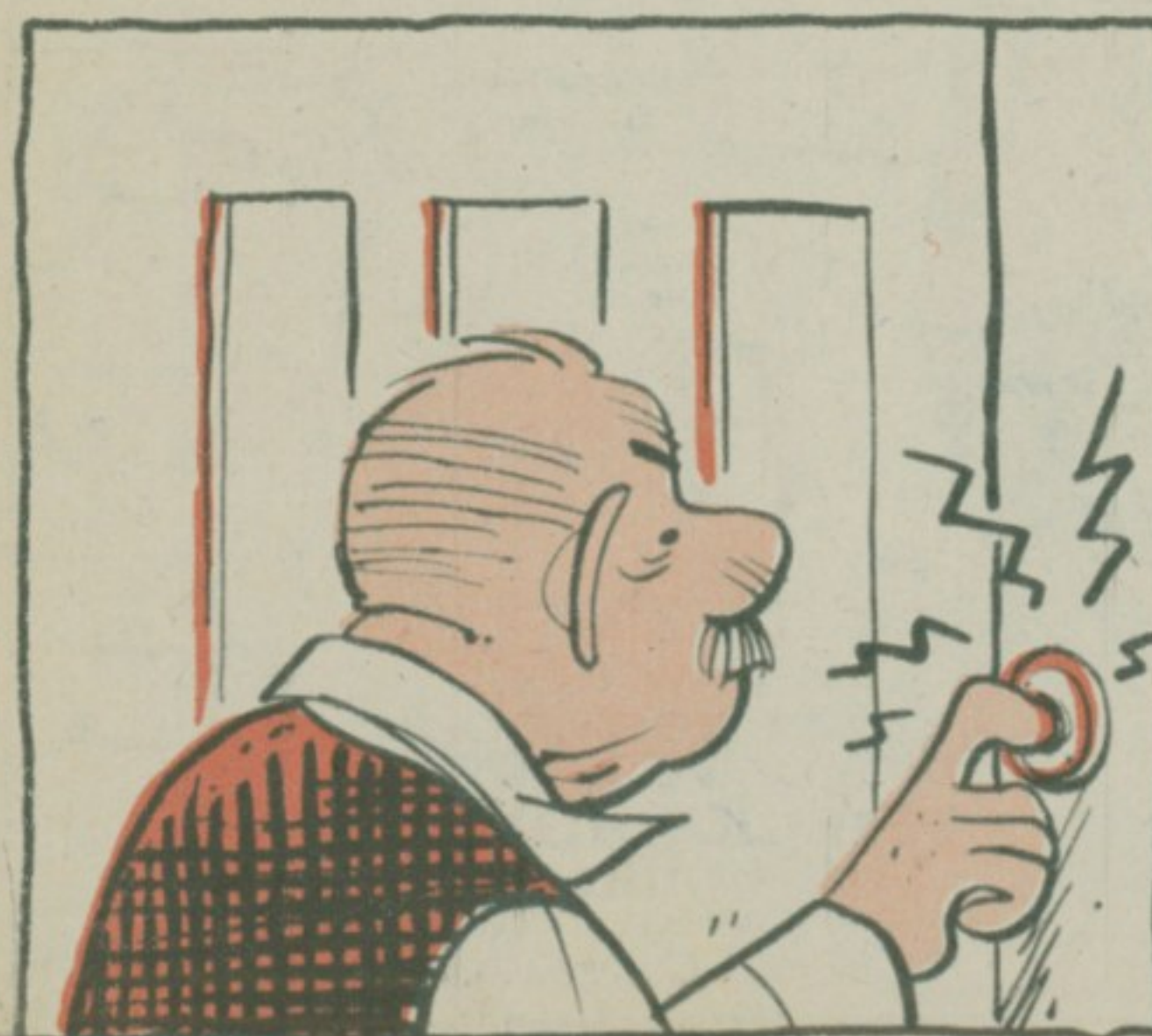
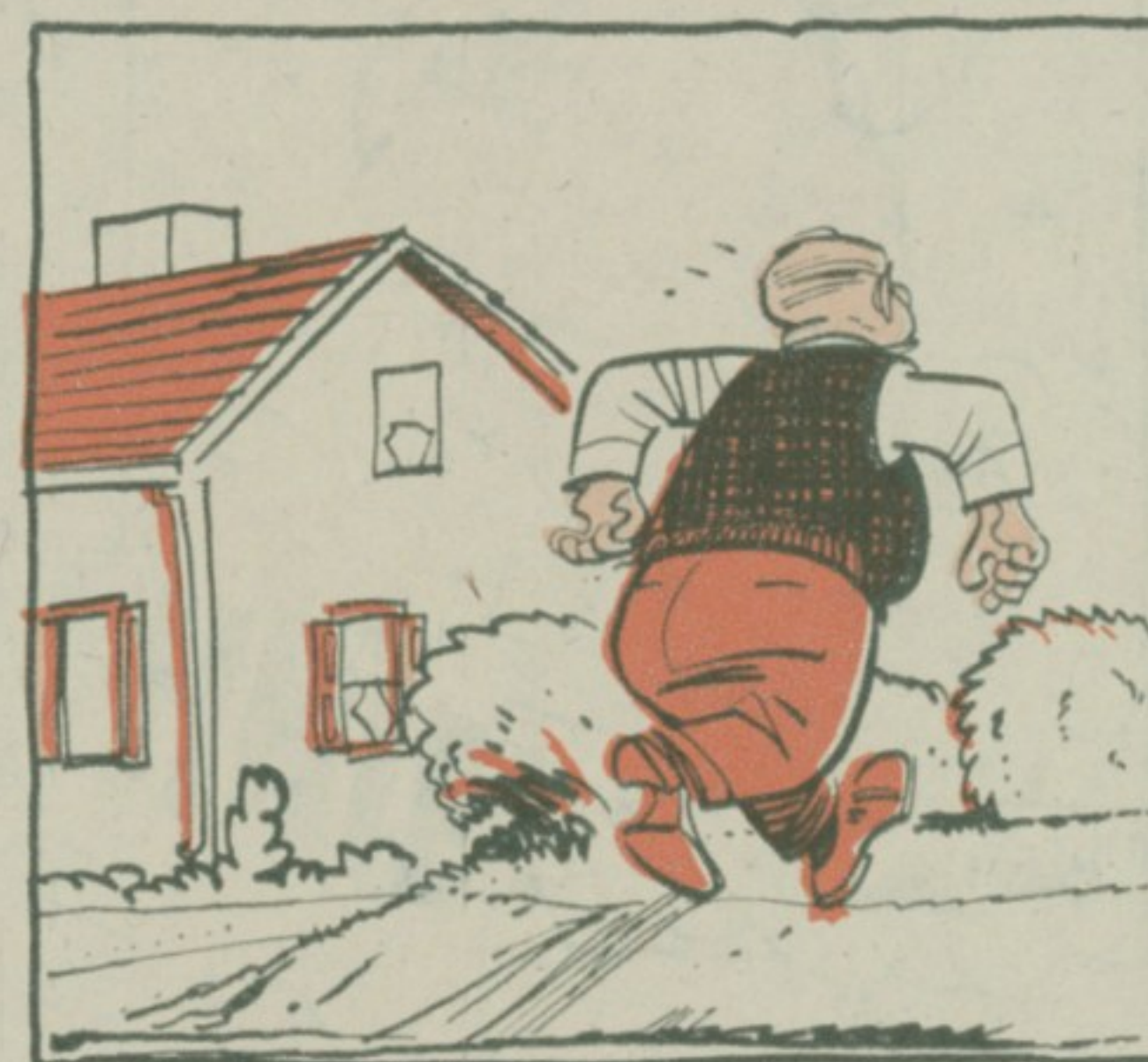
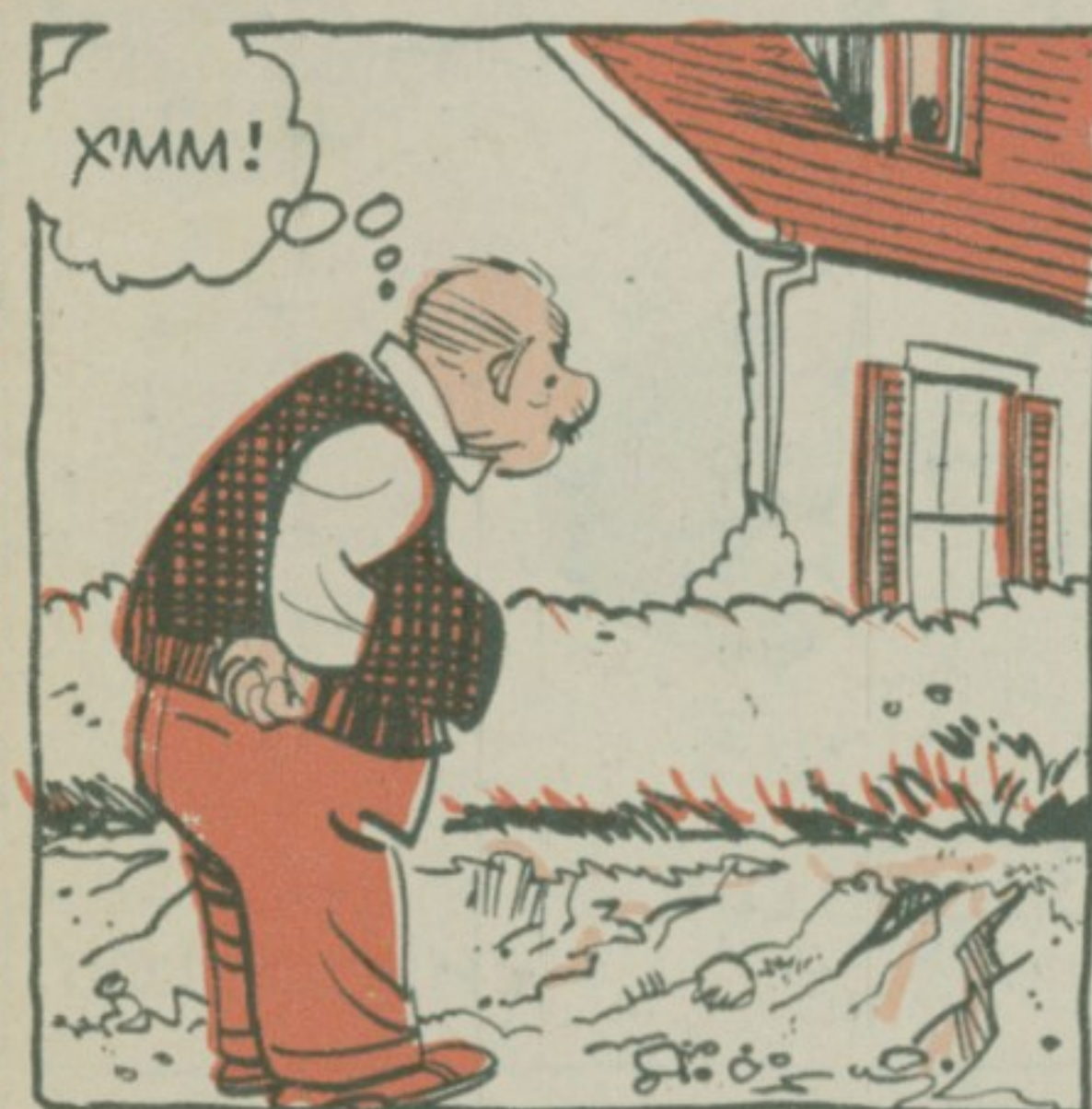
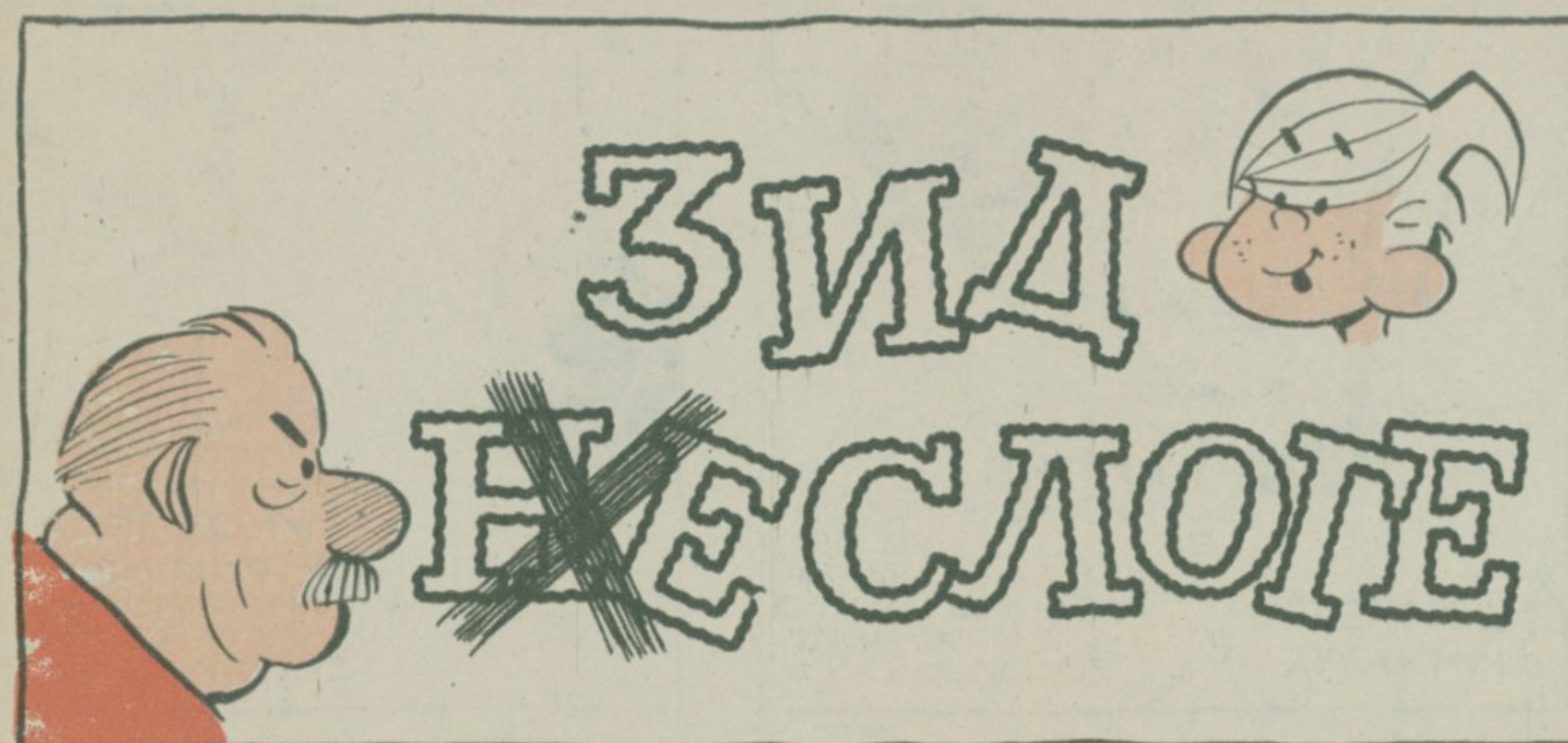

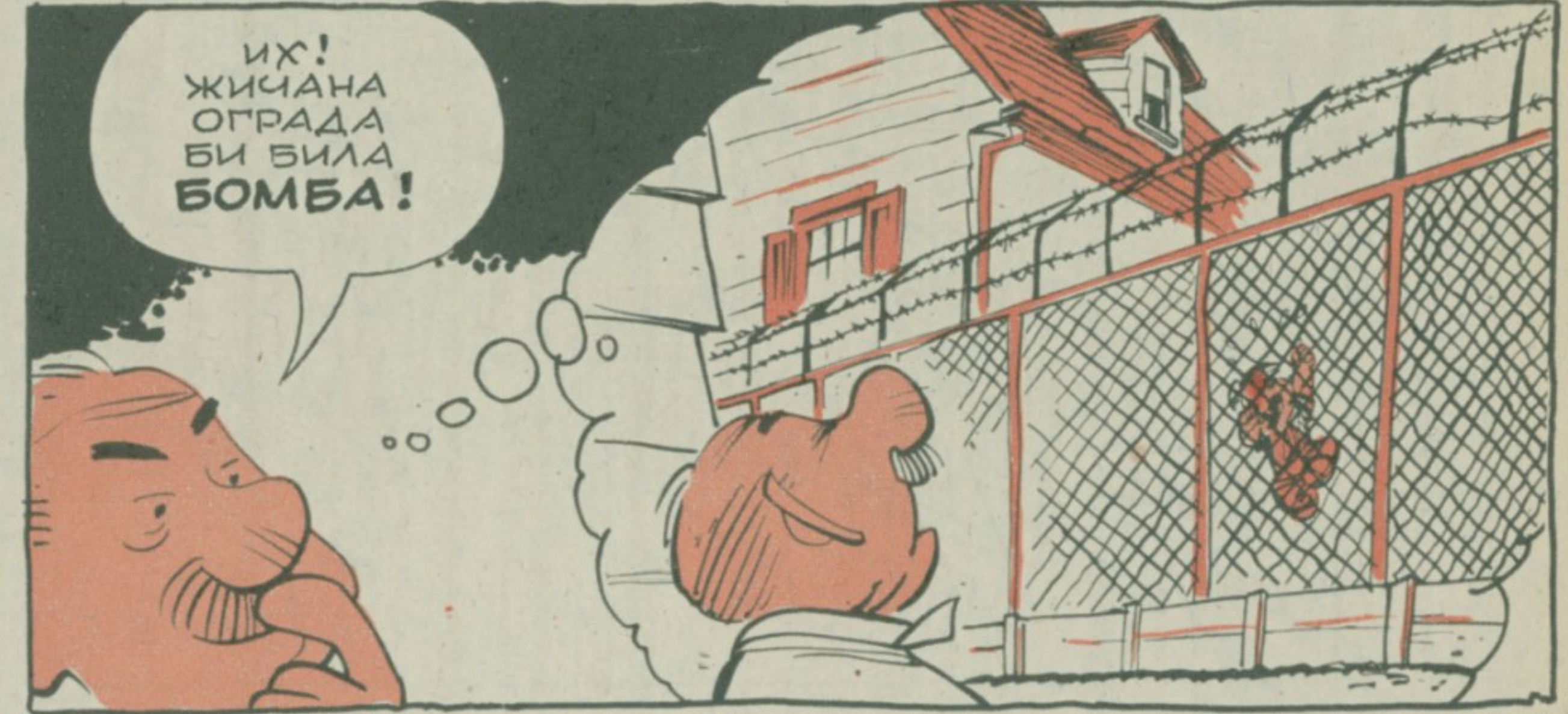
ПЕШКИ

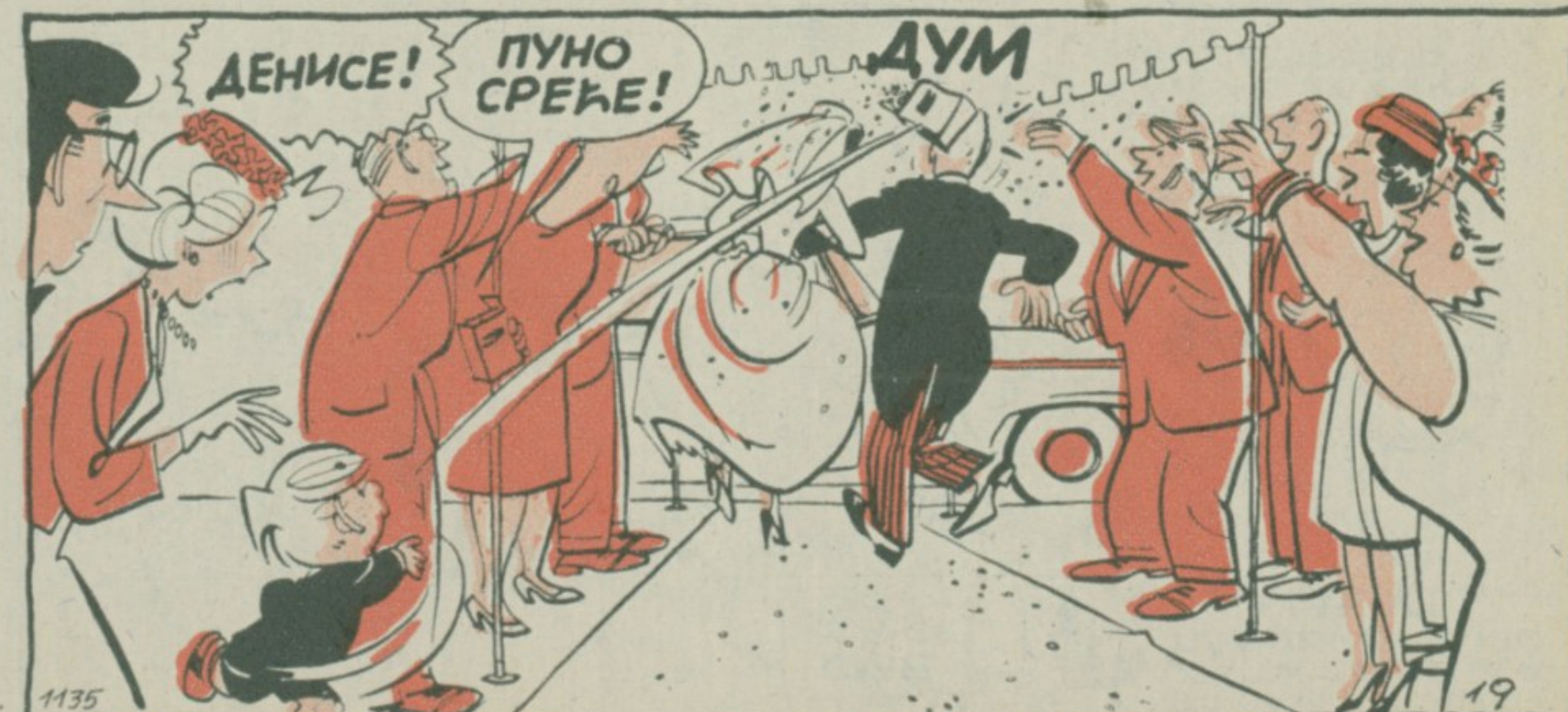

ДЕНИС НА СВАДБИ

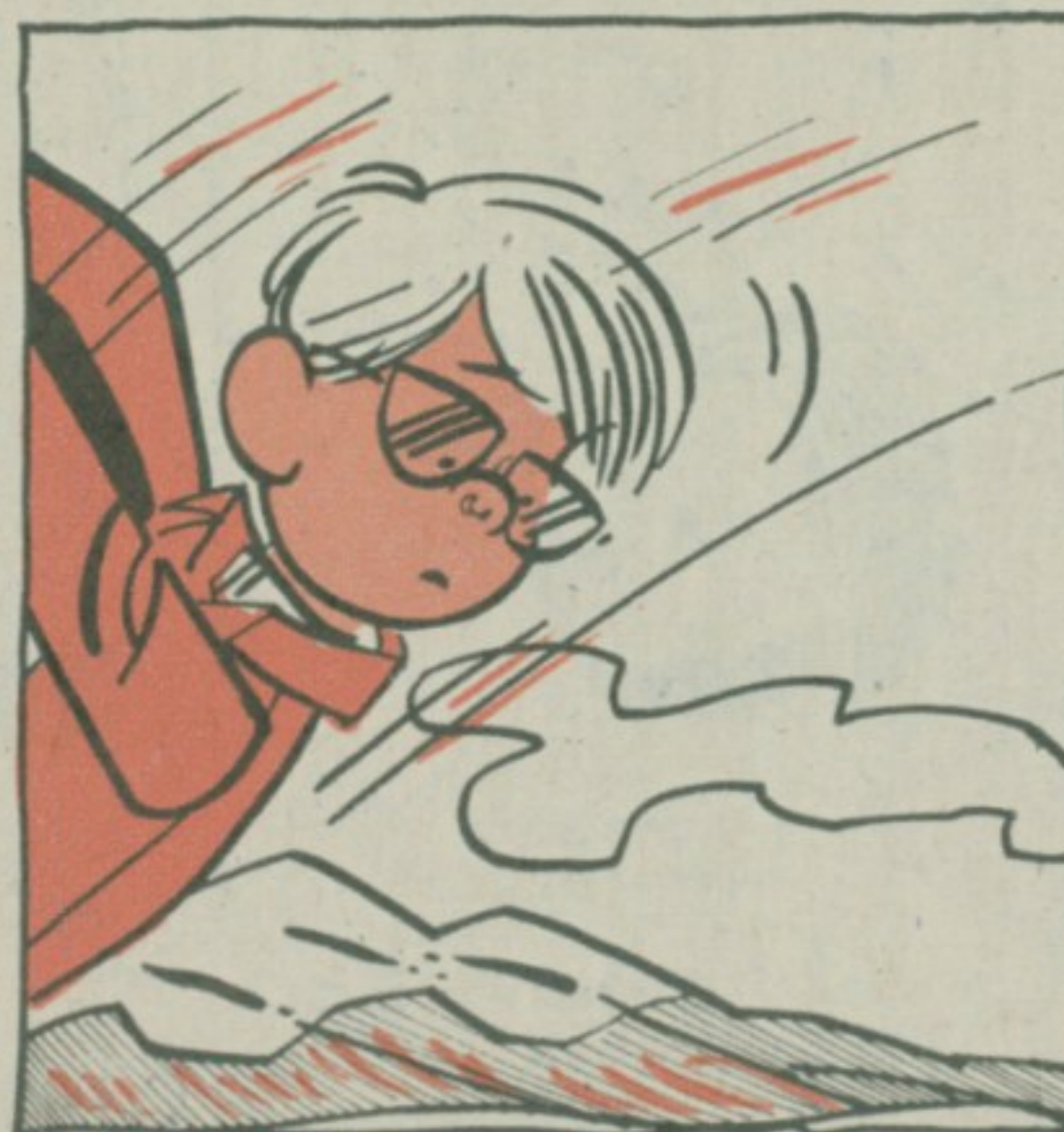
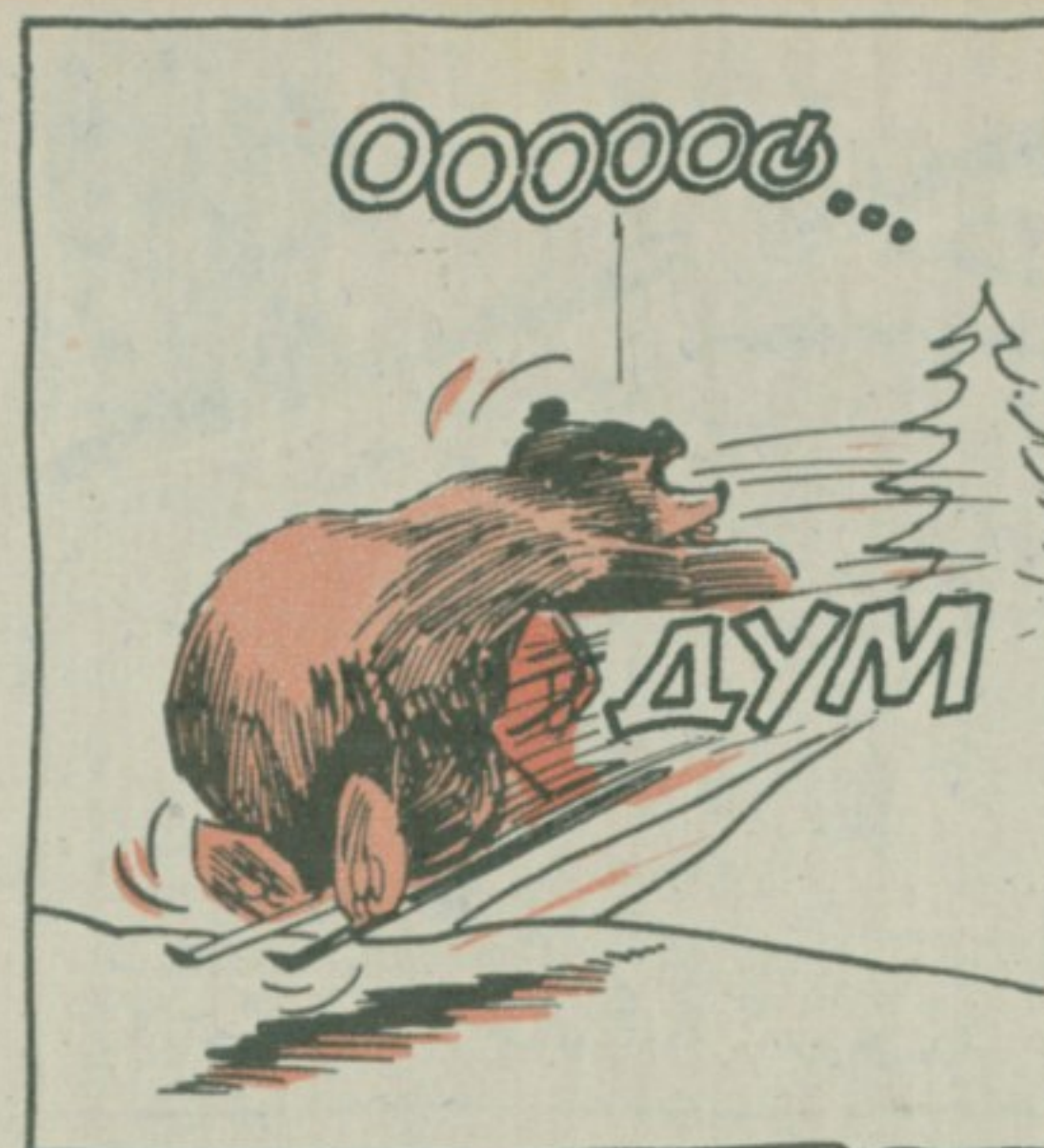

ЗАБАВНИКОВА ПРОДАВНИЦА ПЛОЧА

Пружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче. Треба само да испуните наруџбеницу, а плоче ћете платити поштару кад вам их донесе.

Забавник ће у сваком броју доносити листе са ценом плоча на којима ће бити заступљена:

ПОП, ЗАБАВНА, НАРОДНА, КЛАСИЧНА И ЦЕЗ-МУЗИКА.

МУЗИЧКА ПОШИЛКА

220

ПЕСМЕ И ИГРЕ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ — I — Брџанка коло — Ча ко воли, ча ко зна — Ајде, Јано, коло да играмо — С оне стране Мораве — У бул башти — Македонско оро — Ој, Врсуто — Кад ја пођох, драга, од Сарајва града — Љубца моја — Зурли трештат — Око моје плаво и гараво — Босно моја, дивна, мила — Чувам овце — Четир' коња дебела — Сремчица коло — Под Ловћеном — Дрежничка — Расцвети се ти модра фиолица — Витола, мој роден крај — Фатише коло — Цена 36.— дин.

221

ПЕСМЕ И ИГРЕ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ — II — Чачак коло — Све ливада, нигде лада нема — Ој, ливадо, росна траво — Рожица сем била — Што ми је мило ем драго — Скопско оро — Врбас вода носила Јаблана — Варба Јере — На Горњем је флетно — Јелено, момо — Поранио Јованчићу — Бродичанка коло — Јесен стиже, душо моја — Боса Мара Босну прегазила — Подуна гора зелена — Стара Влајна — Сунце јарко не сијаш једнако — Липа мала са Јадрана — Тодоро, либе Тодоро — Уморно је злато моје — Цицарића кокошеште — Цена 36.— дин.

222

ПЕСМЕ И ИГРЕ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ — III — Радничко коло — Све ливада нигде лада нема — Ој, Приједоре — Коњ'чка имам бистрега — Сејдефу мајка будаше — Тинка иди од Витола — Твоје очи — Миха везиља ситан вез везла — Иде Јово потоком — Телал виче по Херцеговини — Обране су јабучке румене — Хајдучко коло — Кацурели и балит — Чизме моје на боре — Весели се, кућни домаћине — Већарац — Тугината луста да остане — Крушевско оро — Цена 36.— дин.

223

ПЕСМЕ И ИГРЕ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ — IV — Коло из Обреновца — Имам, нано, два дилбера — Ој, девојко, под брдом — Мали од Кујине — Собрале ми се, набрале — Пољем се вије — Соседов Јака — Марш на Дрину — Нисам више дете — Ја сам лола прве класе — Звизда тјера Мјесеца — Дођи у крило моје — Димчо ке се жени — Пшенице су класале — Поцерско коло — Цена 36.— дин.

224

ПЕСМЕ И ИГРЕ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ — V — Ванетово ново коло — Зар је наша љубав лажна била — Богата сам, имам свега — Да ми је знати, боже мој — Млади пастирчек — Запали Тинке борина — Гле, како златно сунце — Шумадинка девојка — Чочек — Разбоље се шимшир лист — Дуге су ноћи јесење — Китче ми падна — На вечер — Рибарска дружина — Једна баба о Вожићу — Црногорка — Цена 36.— дин.

228

ТАМАРА И НЕНАД — Пред крај неба — Валада — Цена 11.— дин.

229

НЕНАД РАЈЧЕВИЋ — Живим и умирем — Нећу да ме лажеш, мила — Цена 10.— дин.

232

ЕДВИН ФЛИСЕР — Кот недко, ки ше упа — Закај срце — Цена 11.— дин.

233

ВИДА ПАВЛОВИЋ — Немој да ти душа тугом пати — Плачем већ три дана — Цена 10.— дин.

236

ИЗЕТ ЦИРИКОВИЋ — Поздрав мајци — Немој, драга, више да се јављаш — Ако бих био сузичев зрак — Цена 12.— дин.

237

МИЛОРАД ПАВКОВ — Окани се, драга — Вином рујним или белим — Откад си ме, драга, оставила — Не жени ме, мајко, цуром без мираза — Цена 12.— дин.

225

GARY GLITTER — Hello! Hello! I'm back again — I.O.U. — Цена 14.— дин.

226

FOCUS — Sylvia — Love rememberd — Цена 14.— дин.

230

БРАНКА ШТЕПАНОВИЋ — Кришна моја Црна Гора — Чобаница са Комова — Цена 10.— дин.

231

ДИТКА ХАБЕРЛ — Младе очи — Немогот сан — Цена 11.— дин.

234

БЛАЖЕНКА И ПЕРО НИКОЛИН — Далеко сам у туђини — Не тугуј, мајко мила — Цена 10.— дин.

235

ЉУБИША КРСТИЋ — Армија зове — Кратка је била моја срећа — Зорица — Реците ми где је она — Цена 12.— дин.

238

ДУВАЧКИ ОРКЕСТАР БАКИЈЕ РАКИЋА — Џамбаско коло — Грчки чочек — Кумановско звонце — Врањански оријент — Цена 12.— дин.

239

НИКОЛА КАРОВИЋ — Њена песма — Пијанима пијан пјевам — Ваших ја, баци ти. — Цена 13.— дин.

КУПИ ПРЕКО ПОШТЕ!

Чувајте све наше МУЗИЧКЕ ПОШИЛКЕ јер објављене листе грамофонских плоча СТАЛНО ВАЖЕ. То значи да на једној наруџбини (од најмање 50 динара) можете да поручите плоче са старих и нових наших листа, и то без обзира на врсту плоча и музике коју наручујете (лонг-плеј или сингл-плоче, поп, забавна или народна, класична, цез-музика).

Цена плоче преко Забавника иста је као и у радњама, или чак (за неке плоче) и нижа!

ПОКЛОН: Код наруџбина од 100 динара и више, Продукција грамофонских плоча РТБ поклања вам по једну плочу по свом избору (која се не налази у овом списку). За слаких даљих 50 динара наручених плоча, добијате још по једну поклон-плочу.

Пажљиво изаберите плоче, напишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11001 Београд, Македонска број 29.

ВАША НАРУЏБИНА НЕ СМЕ ДА БУДЕ МАЊА ОД 50 ДИНАРА, ПОШТО ПОШТАРИНУ НЕ ПЛАЋАТЕ ВИ НЕГО МИ.

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима:

за укупну суму од _____ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

(Име и презиме)

(Поштан. број и место)

(Улица и број)

Датум

Потпис

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

ДОЖИВЉАЈИ ИБН ТУПА

3

9 ПИТАЊА

7

Чувени мост код Вишеграда, саграђен 1571. године, неми је сведок многих бурних догађаја у историји наших народа. Овај мост је главни мотив романа нашег великог књижевника и нобеловца. Тај књижевник је?

8

Свој први филм снимила је пре петнаест година док је још била ученица. Отада је играла у 47 филмова. Памтимо је из „Прекобројне“, гледаћемо је у „Сутјесци“, забављала нас је у телевизијској серији „Образ уз образ“. Зове се?

Трчањем је почела да се бави у родној Ћуприји. Бивша је светска рекордерка на 800 метара, двострука европска првакиња у истој дисциплини, вишеструки шампион Југославије и Балкана на 800 и 1.500 м. Сада је члан загребачког „Динама“. То је?

9

Најзад ево и трећег задатка велике Забавникове игре. Уз њу је приложен и трећи, последњи купон. Ако тачно одговориш на сва питања из сва три задатка можеш добити скупу награду.

ПРАВИЛА КОНКУРСА. — Сви читаоци Политикиног забавника имају право да учествују у овој игри. За тежа питања дозвољено је затражити помоћ старијих укућана или

отворити енциклопедију. Међу свима који тачно одговоре на сва питања извући ће се добитници скупочених награда.

КАКО СЕ ШАЉУ ОДГОВОРИ. — Прво пажљиво погледај слике и прочитај текст испод њих. Затим исеци купон број 3 из доњег левог угла и у њега редом упиши одговоре на постављена питања. Испуњен купон залепи на ону ИСТУ ДОПИСНИЦУ на коју си већ залепио купоне број 1. и 2. Ако се тек данас укључујеш у игру потражи два претходна броја Забавника и најпре одговори на питања из првог и другог задатка. Не заборави да на другој страни дописнице читко напишеш своје име, презиме и пуну адресу с поштанским бројем како би награде стигле на време и на право место. Дописницу са 3 КУПОНА И ОДГОВОРИМА ИЗ СВА ТРИ ЗАДАТКА (Забавник број 1133, 1134, 1135) пошаљи на адресу: Политикин забавник 11001 Београд, пошт. фах 124, Македонска 29.

КУПОН БРОЈ 3

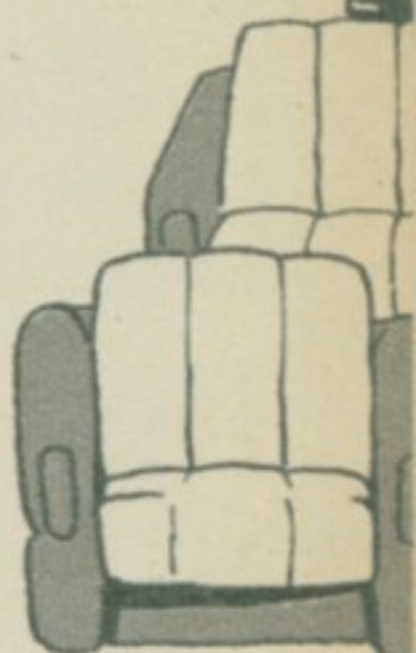
ОДГОВОРИ:

7. _____
8. _____
9. _____

ЉУДИ,
ТО ЈЕ
НЕВЕРОВАТНО!
ЗАБАВНИК ЋЕ
ПОДЕЛИТИ 150
КОФЕРА ПУНИХ
ЖВАКА! ИДЕМ
ОДМАХ ДА КА-
ЖЕМ ЦОЈУ!

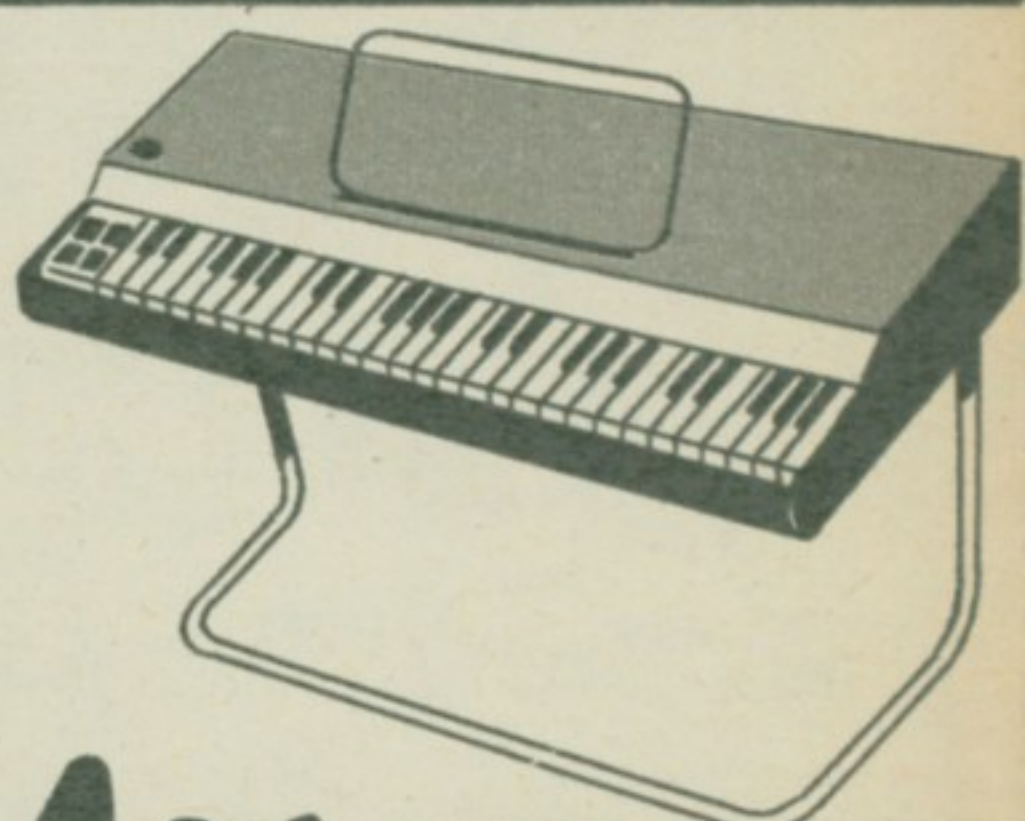
1x

ЈЕДНА САЛОНСКА
ГАРНИТУРА, веома у-
кусна, удобна и модер-
на. Поклон је Дрвног
комбината „БРЕСТ“ из
Церкнице. Вредност
7000 нд.

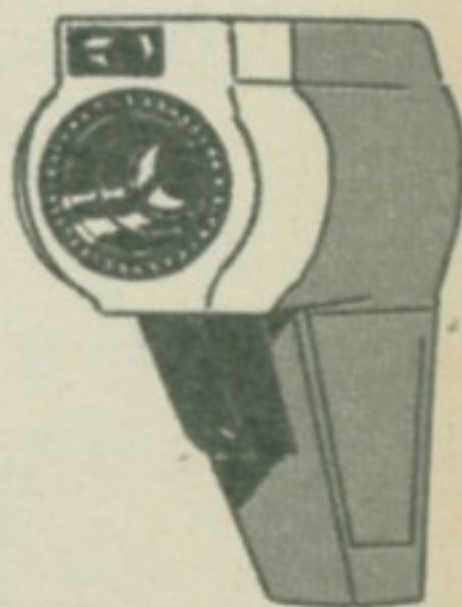

1x

ЕЛЕКТРОНСКЕ ОР-
ГУЉЕ са 37 кључева и
уграђеним амплифика-
тором и звучником ви-
соког квалитета. Вред-
ност 2.150 нд.

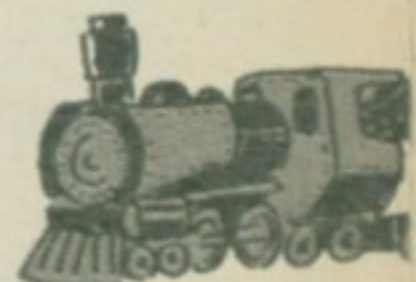

ТРИ „ВЕРНОН“ КАМЕРЕ ја-
панске производње са угра-
ђеним светломером. Ширина траке
8 мм, погон на батерије. Вред-
ност 450 нд.

3x

10x

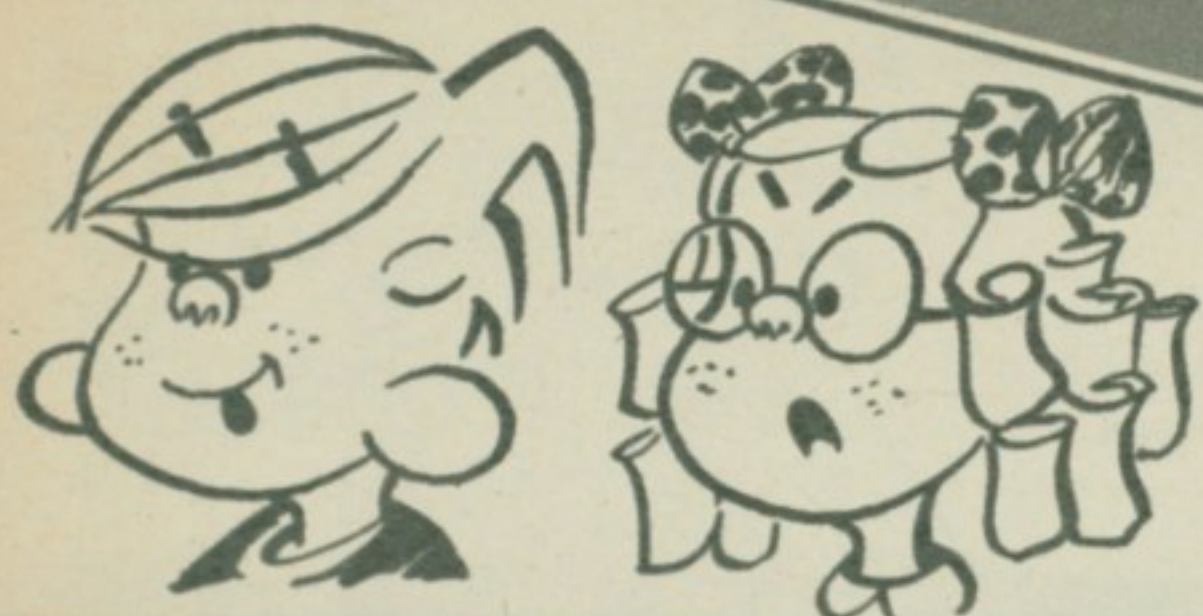
100x

СТО ГУМЕНИХ
ЛОПТИ чији изглед
и величина одгова-
рају кошаркашким
и фудбалским лоп-
тама. Вредност 27,50
нових динара.

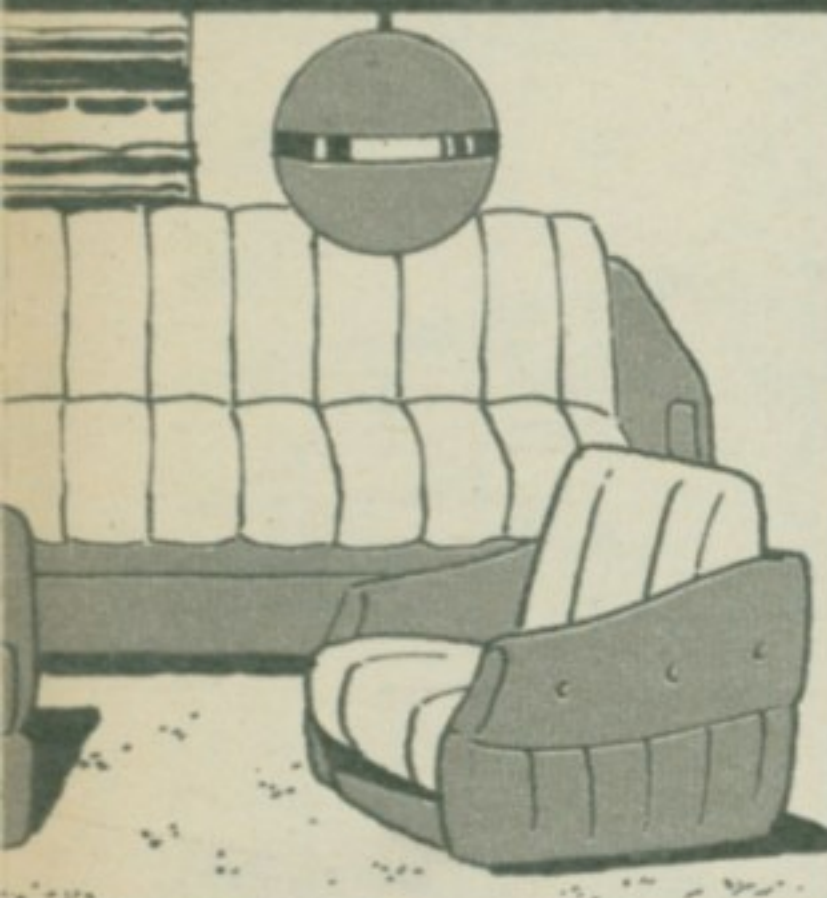
464 НАГРАДЕ!

3

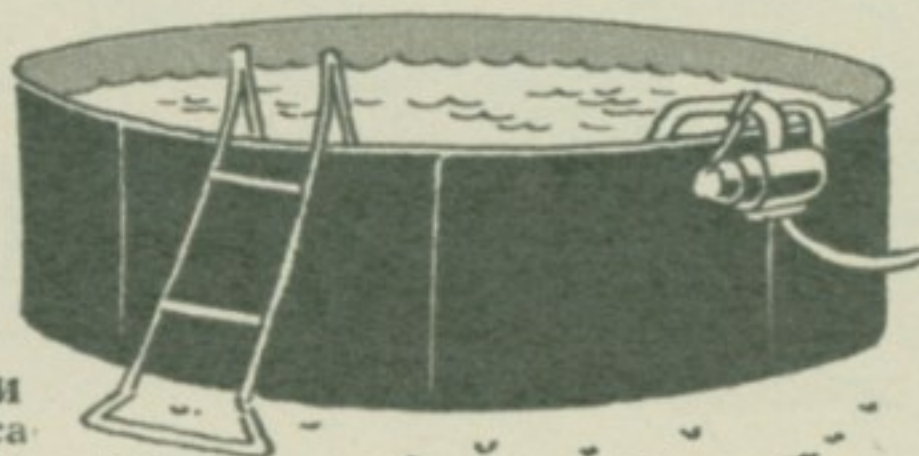

ПИТАЊА
И НИСУ ТАКО
ТЕШКА! БАР
ЗА МЕНЕ!

ТРИ ГЛАВНЕ НАГРАДЕ:

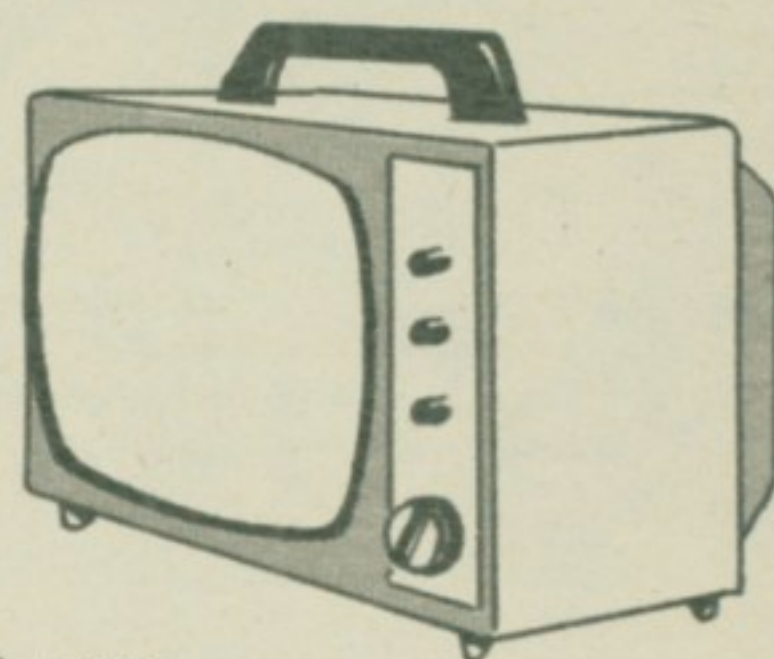

1x

КРУЖНИ МОНТАЖНИ
БАЗЕН ЗА КУПАЊЕ са
филтером, аустралијске
производње. Лако и брзо
се монтира, димензије: 90
cm дубина и 3,60 m шири-
на. Вредност 6.260 нд.

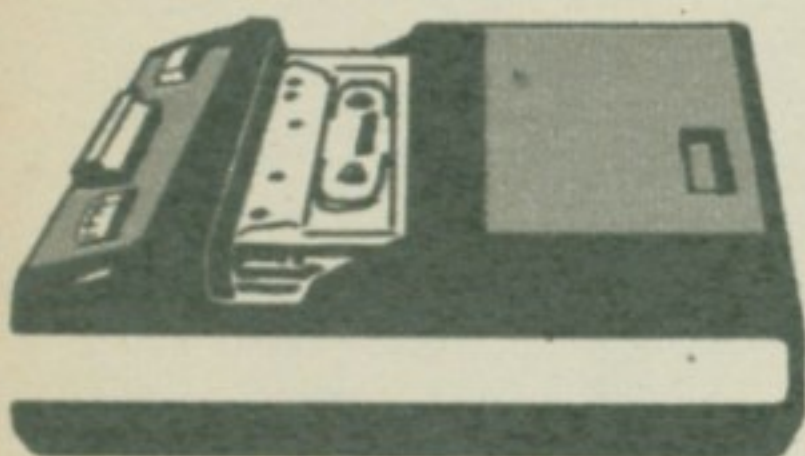
1x

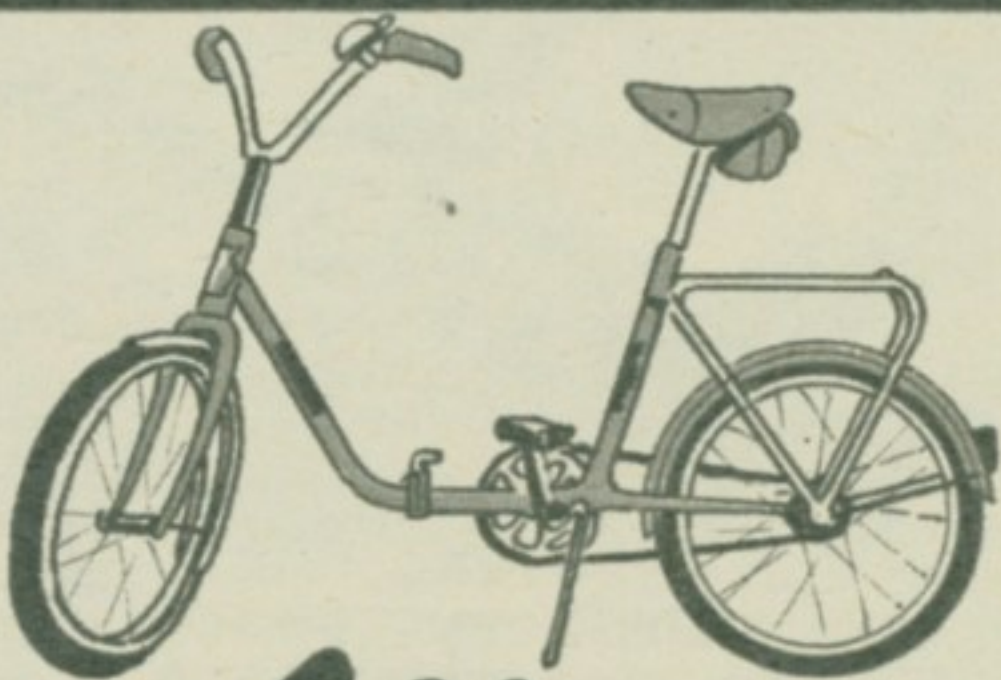
ПОРТАБЛ ТЕЛЕВИЗОР, позна-
те марке „ГРУНДИГ“ лепог обли-
ка и доброг квалитета. Лако се
преноси. Вредност 4.000 нд.

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ:

3x

ТРИ МАГНЕТОФОНА који-
ма се лако рукује. Имају ко-
жну футролу са каишем за
ношење. Вредност 1100 нд.

1x

БИЦИКЛ »PONY 1« — поклон познате фабри-
ке бицикла „РОГ“ из Љубљане. Вредност
750 нд.

10x

ДЕСЕТ РУЧНИХ ШИВА-
ЋИХ МАШИНА. Вредност
25 нд.

10x

ДЕСЕТ ДЕЧИЈИХ ТЕЛЕ-
ФОНСКИХ ГАРНИТУРА
са по два телефона и звуч-
ним и светлосним сигна-
лом. Дужина жице 10 ме-
тара. Вредност 740 нд.

1x

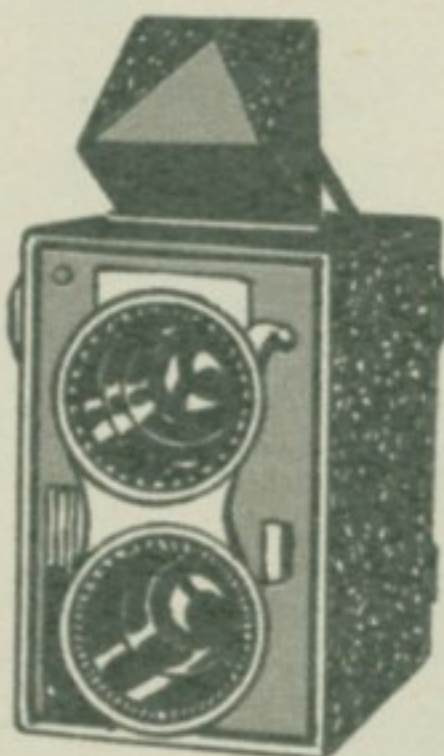
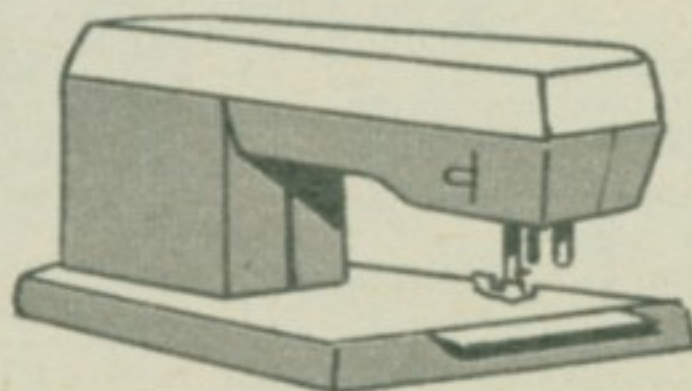

ФОТО-АПАРАТ за тро-
димензионално снимање
„СПУТНИК“, састоји се
од фото-апарата, стерео-
скопа и оквира за копи-
рање. Вредност 300 нд.

ДЕСЕТ ДЕЧИЈИХ ЕЛЕК-
ТРИЧНИХ ШИВАЋИХ МА-
ШИНА које имају све де-
лове као и праве. Вред-
ност 149 нд.

10x

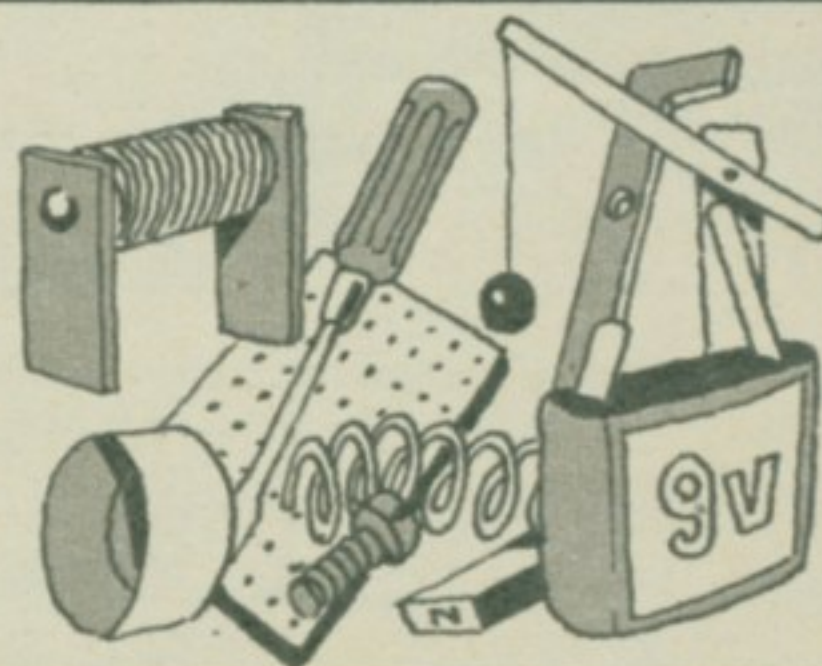

2x

ДВЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ГИТАРЕ намењене и они-
ма који већ знају да свирају а и почетницима
— поклон „МЕЛОДИЈЕ“ из Менгеша. Вредност
500 нд.

10x

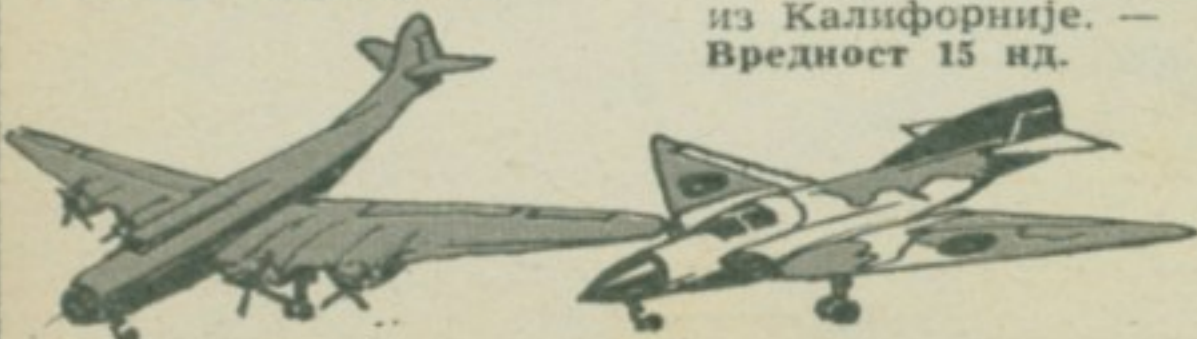
ДЕСЕТ ЕЛЕКТРО-ПНО-
НИРА. Збирка садржи 40
техничких делова од ко-
јих се могу склопити чак
и минијатурни генератори
и електромотори. Вред-
ност 139 нд.

150x

СТО ПЕДЕСЕТ „СЛАТКИХ
КОВЧЕЖИЋА“ који крију у
себи по 3,5 kg квалитетних
Шумијевих бомбона и гума
за жвакање — поклон Пре-
храмбеног комбината „ЖИ-
ТО“ из Љубљане. Вредност
50 нд.

100x

СТО АВИОНА НА
СКЛАПАЊЕ, моде-
ли фирме „РЕВЕЛ“
из Калифорније. —
Вредност 15 нд.

50x

ПЕДЕСЕТ КОМПЛЕТА
„ДВАНАЕСТ ИГАРА“ са
дванаест друштвених ига-
ра (домине, даме, шах, не
љути се, човече, микадо
итд.) — поклон „МЛА-
ДИНСКЕ КЊИГЕ“ из Љу-
бљане. Вредност 96 нд.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ЗАРОБЉЕНИЦИ

Оба британска поморска официра нису имала да изгубе ништа сем сопствених живота. Претходне ноћи, између 27. и 28. марта 1942. доловили су из Фолмаута, у Корнволу, у саставу одабране флоте која се састојала од 18 моторних торпиљерки са 353 морнара и 266 командоса, да изврше „Операцију бојна кола“, једну од најемелијих и најопаснијих диверзија у II светском рату. Требало је да разоре улаз у највећи док-улаз у луци Сент Назер, на широком ушћу Лоаре, у окупираној Француској. Њихов задатак је био да разарачем „Кембелтаун“, у чијем се прамцу налазило 3 тоне експлозива, заграде улаз у док и да подигну у ваздух и свој брод и уставу и да се, ако буду имали среће, врате у Велику Британију. Али, већина британских бродова који су имали да их прихвате била је потопљена или је горела. Сад више није имао ко да их прихвати: били су заробљеници брода претовареног у огромну бомбу.

Позив немачкој капитулације

„Кембелтаун“ је стајао за глављен у вратима док заједно са својим смртоносним товаром. Непријатељ је малу флоту дочекао ватром тако да командоси нису успели да на време, још у току ноћи, активирају експлозив у броду и да се под окриљем мрака повуку. Разарач је једино успео да се углави у врата дока.

Немци су били нервозни. Поставили су војнике око читавог пристаништа и послали поморске стручњаке да одлуче како да уклоне разарач и спасу луку која је за њих била од огромног значаја јер су се у њу скланили њихови велики бојни бродови који су оперисали на Атлантику.

Један француски радник испричао је касније шта се догодило.

— Један немачки капетан пришао је разарачу и запитан британске официре да ли на броду има експлозива. Старији официр одговорио му је: „Разуме се да нема. Једино смо желели да брод доведемо до улаза у гат, ту га заглавимо и тако вам бар за извесно време онемогућимо да се њиме служите.“

Немци нису знали да ли му могу поверовати или не. Зато је капетан позвао два заробљена британска официра да са групом од 40 немачких поморских стручњака пођу на разарач.

Француски радник је из

**ЗАДАТАК ЈЕ БИО
ДА СОПСТВЕНИ РА
ЗАРАЧ КРЦАТ ЕК
СПЛОЗИВОМ ПО
ДИГНУ У ВАЗДУХ
И УНИШТЕ ЛУКУ**

Мислећи да ће тако избећи клопку, Немци су повели на брод и два заробљена британска официра

даљине посматрао све шта се догађало. Британци и група Немаца попели су се на брод.

— Немци су били у блиставим новим униформама са златним ширитима — испричао је касније овај очевидац. — Два британска заробљена официра, које су повели са собом, били су необријани, мршави, а изгужване униформе просто су висиле на њима. Само се по њиховим шапкама видео да су официри. А затим, наједном, одјекнула је ужасна експлозија. Одбацила ме је најмање двадесетак метара. Експлодирао је британски брод и та експлозија

уништила је пола луке. Врата дока и уређаји за њихово затварање били су разнети на комаде.

Њихова имена нико не зна

„Операција бојна кола“ је успела: изазвала је ланчане експлозије и превазишла све наде оних који су је испланирали.

До данас нико није сазнао имена двојице британских о-

фицира који су свесно пошли у смрт само да би извршили задатак. С њима је страдало 40 немачких поморских стручњака и читава посада разарача. У експлозији је такође, изгубило живот још око 340 немачких официра и војника који су се налазили у близини.

Немци још нису били успели да одвоје своје мртве од рањених када су у другом делу луке Сент Назар одјекнуле још две експлозије торпеда која су британске торпиљерке успеле да поставе у току ноћи.

Настао је прави хаос. Већа група француских радника, верујући да су се искр-

пале британске инвазионе снаге, извукла је однекуд своје сакривено оружје и напала Немце.

Пуцњи су одјекивали до ноћи

Други су потрчали из луке преко јединог моста који је водио ка граду. Ту су их дочекали и покосили немачки војници чији су скоро сви официри изгинули у експлозији.

И у немачком штабу су поверовали да су британски командоси кренули из луке према граду па је наређено да се пуца на сваког човека одевеног у смеђу одећу командоса. Како су, међутим, и немачки цивилни радници у луци имали на себи смеђе радне блузе, немачки војници отворили су забуном ватру и на њих.

Пуцњава је одјекивала дубоко у ноћ. Учесници француског Покрета отпора, слабо наоружани и малобројнији од окупатора, претрпели су тешке губитке. Али, ни Немци нису боље прошли. У једном тренутку две немачке чете, на супротним странама пристаништа, отвориле су паљбу једна на другу.

Не зна се тачно колики су били немачки губици у људству. Од 619 британских морнара и командоса који су 27. марта пошли из Фолмаута да изврше „Операцију бојна кола“, 144 је погинуло а 215 било заробљено. Остали су стигли до Енглеске.

Али највећа непријатељска морнаричка база изван Немачке онеспособљена је до краја рата и тако је уклоњена једна од великих опасности за савезничке конвоје на Атлантику.

Поред тога Немци су схватили да у обалном појасу окупиране Француске морају да држе јаке снаге везујући тако трупе које су им биле и те како потребне на другим фронтима.

III КРСТАЦИ (1147-

Територијама које су освојили у првом крсташком походу крсташи су дали звучна имена: Јерусалимска краљевина, Кнежевина Антиохија, Грофовија Едеса. У сталним борбама са Селџуцима, који се нису помирили са присуством Европљана у земљама које су сматрали својима, и изједане међусобним сукобима и суревњивошћу, снаге крсташа све више слабе. Године 1144. емир од Мосула Зенги заузима Едесу.

Пад Едесе изазвао је велико узбуђење у Јерусалимској краљевини која је још у рукама крсташа. Они се обраћају за помоћ папи Еугену III, а он позива француског краља Луја VII да организује и поведе нов крсташки рат. На челу крсташа су Луј VII и немачки краљ Конрад III, мада су иначе немачки феудалци радије одлазили у крсташке походе против Словена да би их потчинио и покрштене

МЛКМ ПАТ (1149)

везали за католічку цркву. С Конрадом су кренули и његови вазални краљеви Владислав II Чешки и Болеслав IV Пољски и многи високи немачки феудалци. Крсташи су се кретали низ Дунав, кроз Мађарску, па преко византијске територије до Цариграда. Ту се крсташи деле и једни настављају копненим путем преко Мале Азије, а други крећу морем. Иако организован да би се поново освојиле области које су крсташи изгубили и ојачала Јерусалимска краљевина, други крсташки поход завршио се поразом и падом Јерусалима.

Још док су се Луј и Конрад спремали за поход, мања група Енглеза и Француза кренула је морем али није стигла даље од Лисабона који је, на молбу португалског грофа, заузела од Мавара и — ту остала.

ХИТ СТРАНА

Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког понедељка на Радио-Београду 1, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

ЛИНДА ЛУИС

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ROCK A DOODLE DOO

Текст и музика: Линда Луис (Linda Lewis)
Пева: Линда Луис

When you come out Cisco, I'm out
of breath for you,
I run to your bus stop trying hard
to look cool.
'Cos I've got a crunch for you, baby,
I'm filled with the butterflies.

Yes, I'd give up my lunch for you,
baby, if you just
give me the eye. I want to rock with
you.
Chorus

Rock a doodle doo, rock a doodle doo
Rock a doodle doo, rock a doodle doo.

Bopper bumpers, satins and jeans,
You're always in my dreams,
You're next to ecstasy — why don't
you notice me?
Keep hearing my hot papa say you're
no good, ripped
and rough,

That you're no more than a tearaway
as far as I'm
concerned,
You're far up — I want to rock
with you

Chorus

Is there no way that you'll ever
start to be my steady,
I'm ready to be your regular
sweetheart.
Chorus

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ROCK A DOODLE DOO можете чути у понедељак 1. октобра ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на првом програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00!

Продајем следеће ЛП плоче: Т. REX: »Best of T. Rex« (30 нд), JOE COCKER: »Cocker Happy« (30 нд) и DEEP PURPLE: »Made in Japan« (80 нд).

Крешинмир Филипан,
Гојло 70
41300 Кутина

Купујем мале и ЛП плоче Елвиса Прислија. Исто-временно продајем више ЛП плоче: Т. REX, DAWN, SLADE те сингл — плоче: Т. REX, ALBERT HAMMOND, FAME AND PRICE, SWEET, ELTON JOHN, TOM JONES, HENRY MANCINI, MIDDLE OF THE ROAD, CONGREGATION, НОВИ ФОСИЛИ.

Берислав Јанковић,
Јоакима Раковца 72
52000 Пула

Линда Луис је значајна при- нова на листама најпопу- ларнијих певача и наслов- ним странама музичких часописа. Ова двадесет двогодишња Енгле- скиња на први поглед делује то- лико нежно да ју је тешко зами- слити као звезду позорнице. Па ипак, захваљујући својој гитари и свом шарму, ова тамнопута пе- вачица брзо је стекла наклоност публике јер њене песме имају све оне вредности због којих се већ издваја као најперспективнија британска певачица.

Линда је рођена 1951. године у источном делу Лондона и, пошто је то неписано правило, прве ко-

раке у музици научила је као и све остале црне певачице у црк- веном хору. Праву певачку кари- јеру почела је негде средином шездесетих година по завршетку основне школе.

„Пропевала сам на наваљива- ње своје мајке иако је за црне девојке пут до успеха одувек био много дужи и напорнији. Мајка није никада успела и у мени је видела своју другу шан- су“. У почетку Линда је била члан вокалне групе у оквиру ан- самбла „Најтајмерс“ (Nightimers). Њене могућности тада још нису могле да дођу до изражаја али је баш у тој групи млада певачи-

ПРВИ ПУТ...

Недавно се у издању Културног центра из Горњег Милановца поја- вила диско-едиција са револуцио- нарним и родољубивим песмама на- рода Југославије. Лепо опремљен комплет од осам ЛП плоча садржи изабрану најпопуларнију родољубиву и револуционарну поезију и музику која се у оваквом облику никада досад није нашла на плоча- ма. Како је истакнуто на омоту „из- бор прати и обележава пут којим

идејну и тематску целину. Издава- мо циклусе: „О лијепа, о драга, о слатка слободо“, „Јак сам као зем- ља која ме родила“, „Чувари свет- лости“, „За вјечан Први мај“ и „Сторучица мајка“.

Музику изводи Мешовити хор и Симфонијски оркестар Уметничког ансамбла ЈНА. Диригенти: Ангел Шу- ре и Будимир Гајић. Музички ре- дактор и аранжер: Будимир Гајић. Солисти: Радмила Бакочевић, Ми-

су прошле и пролазе наша револу- ционарна мисао и пракса“ и пред- ставља једно ново и веома важно поглавље у музичкој издавачкој де- латности у нашој земљи. Изузетан напор екипе која је дуго и темељно вршила избор, припремала матери- јал и снимала музику и поезију, ин- спирисану нашим најсветлијим те- ковинама, у потпуности је успео.

Напоменимо да је свака од осам плоча посвећена једној теми и чини

рослав Чангаловић, Никола Митић, Миска Степановић, Драгослава Ни- колић. Песничке текстове интерпре- тирају: Радмила Андрић, Тамара Милетић, Фабијан Шоваговић, Јо- ван Милићевић, Петар Банићевић, Милан Пузић, Фарук Беголи и дру- ги. Редитељ: Бода Марковић.

Ова едиција, коју најсрдачније препоручујемо, може се набавити директно преко издавача: КУЛТУР- НИ ЦЕНТАР — Г. МИЛАНОВАЦ.

ДИСКОГРАФИЈА ПОЛА САЈМОНА

THE PAUL SIMON SONG BOOK — 1964. година (CBS 62579)
WEDNESDAY MORNING 3 a. m. — 1964. године (CBS 63370)
THE SOUNDS OF SILENCE — 1966. године (CBS 62408)
PARSLEY, SAGE, ROSEMARY AND THYME — 1966. године (CBS 62825)
THE GRADUATE — 1968. године (CBS 70042)
BOOKENDS — 1968. године (CBS 63101)
BRIDGE OVER TROUBLED WATER — 1969. годи- не (CBS 63099)
SIMON AND GARFUNKEL GREATEST HITS — 1971. године (CBS)
PAUL SIMON — 1971. године (CBS 69007)
THERE GOES RHYMIN' SIMON — 1973. године (CBS 69035)

ца стекла пуно искуства и — про- путовала већи део Европе. То- ком времена њене амбиције су расле и по расформирању „Нај- тајмерса“ једно време ради са ансамблом „Вајт Ребит“ (White Rabbit) да би се касније „скраси- ла“ у „компликованом електри- чарском оркестру“ „Ферис Вил“ (Ferris Wheel). Овај састав имао је поред Линде још једну врсну певачицу која ће неколико годи- на касније постати славна. Њено име је Марша Хант. У то време Линда почиње да озбиљније учи музику и пише песме тако да се на првом албуму „Ферис Вила“ налазе и њене две композиције. Поред неких запаженијих успе- ха састав није доживео међуна- родну репутацију и зато га Мар- ша Хант напушта и одлази у лон- донску верзију мјузикла „Коса“. И Линда оставља групу да би се озбиљније бавила компоновањем.

Године 1971. почиње да ради на свом првом албуму и тада о- купља много познате музичаре и певаче: америчког певача Сво- на Филипса, Питера Гавана, ги- таристу и певача групе „Винигер Цо“, Криса Спединга из групе „Шаркс“ и неке чланове састава „Фемили“. Тај албум „Не реци више ништа“ није истина изазвао неку музичку револуцију али је указао на велике, и то не само вокалне, могућности младе пе- вачице.

Одушевљени њеним радом многи чувени певачи и састави одају јој признање позивајући је да им се придружи на турнеја- ма. Тако је Линда Луис 1971. го- дине заједно са Ричи Хејвенсом и Елтоном Џоном пропутовала ско- ро целу Британију док је про- шле и ове године била гост на путовањима ансамбла „Фемили“ по Америци. Пролетос је госто- вала у нашој земљи и том при- ликом наступила у интернацио- налном делу фестивала „Словен- ске попевке“ у Љубљани. Баш тада је њена песма „Рок а — ду- дли-до“ доспела на топ-листе. Њен други албум „Забава“ који се појавио почетком јула добио је много похвала.

Тако је тамнопута Линда успе- ла да оствари снове своје мајке. Како се осећала кад је сазнала да је њена песма најзад „упали- ла“?

— Била сам тада у Љубљани и сећам се да ме је једне ноћи про- будио телефонски позив из Лон- дона. Радосну вест да је моја пе- сма на топ-листама нисам одмах схватила. Знате, то толико чекаш а када се догоди, некако тешко поверујеш. Једино се сећам да после тога нисам тренула.

АЛБУМ: SAY NO MORE; LARK.

ЛИНДА
ЛУИС

ПОЛИТИЧНИ
ЗАБАВНИК

Зашто се овако лудачки вртимо? — упитала је Јана гледајући кроз окно како се звезде око нас утркују вртоглавом брзином.

— Рекао сам ти већ сто пута — одбрусих. — Жироскопски стабилизатор је покварен, а сам не могу да га оправим за време лета. Мораћеш да се стрпиш док не стигнемо на Плутон.

— Зар не могу ја да ти помогнем да га оправим? — наваљивала је она.

Уздахнуо сам. „Господе“, помислих „шта ми би да се оженим женом — птицом!“

На њрбу полег

Међутим, та идеја није ми изгледала тако глупа оне вечери пре три месеца, када сам седео у бару Аган у Кротану, подземном главном граду Марса. Ја, Џек Харкнес, први истраживач Плутона и кавалер мека срца, на први поглед сам се заљубио у Јану и одмах одлучио да је отмам. Огрнуо сам је капотом да јој стражари не би опазили крила и дугим подземним ходницима је одвео до космодрома. Тамо сам својом топлотном пушком натерао команданта да нас на брзину венча. Затим смо улетели у ПЛУТОН и отиснули се пред самим носем Кротанске патроле.

Следећих неколико недеља живот је био диван. Јана је била паметна колико и лепа, али и тако крхка да ми се понекад чинило да ћу је сломити ако је такнем. Енглески је говорила, боље рећи — певала, као звезда Метрополитен опере. Људи-птице не умеју да говоре једноличним гласом као ми, већ и најобичније реченице извијају у дивним мелодијама.

У почетку су ме њена наизност и незнање у погледу земаљских ствари забављали. Али, постепено, непрестана питања и те велике очи које су ме помно посматрале почеше да ми иду на живце. Уздржавао сам се али са све мање успеха. Најзад, у време кад се Плутон указао пред нама, дошло је дотле да сам једва подносио њено присуство.

Хладна ћланења

— Питала сам, драги, зашто не могу да ти помогнем да оправим жироскоп? — поновила је Јана.

— Чуј, душо — одвратио сам. — Ти и не знаш шта је жироскоп. Буди добра па узми нешто да читаш, ионако имам доста брига око одржавања курса.

Нисам претеривао. Спустити ракету врађи је посао и под најбољим условима: треба је укопати да се не би преврнула, а ипак слетети довољно благо да јој не попуцају шавови. Помножите ове тешкоће са сто и можда ћете схватити у каквом сам се сосу налазио са бродом који се вртео као махнит.

Бацио сам кроз предње окно поглед на Плутон. Изгледало је ко да се он окреће и приближава нам се великом брзином. Мада је Сунце иза нас било ситно као глава чиоде, ипак је обасјавало површину планете 200 пута јаче него пун Месец Земљу. Под таквом светлошћу разазнавао сам виске, шиљате врхове који су штрчали из покривача од леда и снега. У ово време, подсећао сам се, температура Плутона је тако ниска да се чак и гасови на њему леде

ЛУТКИЦА

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

МИСЛИО САМ ДА ЖЕНЕ С МАРСА ЗНАЈУ
САМО ДА ПЕВАЈУ, ЛЕТЕ И ПОСТАВЉАЈУ
ГЛУПА ПИТАЊА. АЛИ — ПРЕВАРИО САМ СЕ!

ВАЛАС ВЕСТ

Ракета се спустила меко, као у паперје и дубоко заронила у снег. Боље слетање нисам могао пожелети. Када је нагло престало да се врти, нас двоје полетесмо у круг по командној соби. Зауставио нас је тек ударац о контролни сто. Пошто смо утврдили да смо обоје прошли без повреда, Јана упита:

— Дакле, шта ћемо сада да истражимо?

— Па — размишљао сам, посматрајући инструменте — притисак ваздуха је отприлике као на Земљи, гравитација као на Марсу. Температура је 113 степени испод нуле... Мислим да бисмо могли да изиђемо у свемирским оделима.

— У тим ужасним костимима? — Она се насмеја и нагло залепета крилима. — Ти своје обуци ако хоћеш, ја ћу изићи овако. Ми на Марсу смо навикли на велике топлотне разлике... Ох, једва чекам поново да полетим!

— Смрзнуће ти се крила — гунђао сам облачећи одело. — Понећу за сваки случај неколико ћебади, ако ти буде хладно.

— Понеси и топлотну пушку!

— Зашто? — зачудих се. — На Плутону нема живота, бар не при оваквој температури!

— За сваки случај!

Посматрала ме је тако молећиво да сам слегао раменима и послушао је.

— Дивно! — повика Јана кад смо изишли и одмах се вину у ваздух. Пошто ме је од њеног лета хватала вртоглавица, скренух поглед и почех да посматрам околину. Зачудило ме је кад сам видео да се снег око ракете није истопио. Додуше, мало се размакао, али није било трагова влаге... Наједном се сетих оног што сам знао: угљен-диоксид се леди на овој температури! Дакле, то и није био снег, већ смрзнути гас.

Облаци

Пошто сам тако задовољно радозналост, почех да посматрам стенове које је штрчало из белине. „Каквих ли све руда има у њему?“ питао сам се. Мој задатак био је управо да то установим; Земљани су се надали да ће овде наћи јевтин извор сировина...

Одједном, из размишљања ме преину Јанин глас:

— Погледај, Џек! Облаци!

— Којешта — рекох. — Овде нема испаравања!

Али, када сам подигао поглед, видех да је Јана у праву. Небо је

свемирском оделу, почех да цвокоћем зубима.

— Можда то има везе с облацима? — рече Јана.

Нисам ништа схватао, али сам јасно осећао опасност.

— Бежимо! — повиках. — У брод!

Клин се клином избија

Али, ту нас је чекало ново изненађење. Од топлотног зрачења брода сав околни снег је испарио, боље рећи — изветрео, и капак кроз који смо изишли био је сада високо изнад нас. Доњи улаз био је заклијучан изнутра.

— Могу ли да помогнем, Џек? — упита Јана.

— Мислим да можеш — рекох. — Узлети до отвора и уђи у ракету. Затим ми добаци конопца.

Јана скочи увис, шчепа ручку врата и повуче је из све снаге, одупревши се о труп брода. Али, капак није попустио.

— Заглавио се! — викнуо она. — Ни мацац!

— Ништа — рекох покушавајући да делујем сталожено. — Сиђи и увиј се у ћебад. Покушаћемо нешто друго.

Послушала ме је. Наједном рече:

— Ох, Џек, погледај облаке! Као да се крећу по некој команди!

Подигао сам главу и нехотице устукнуо. Облаци су у савршеном

поретку сужавали обруч око нас. Са свих страна била је готово неподношљива хладноћа. Није било сумње: то су неки живи ледени створови!

— Па, добро — рекох. Страх ме је одједном начинио борбеним. — Моја топлотна пушка ће им показати!

Неспретним, ужурбаним покретима извадио сам је из футроле и повукао обарах. Шетао сам танким пламеним млазом по густом велу од облака који се налазио на једва стотинак метара изнад нас. Био сам толико убеђен да сам им доскочио да сам са закашњењем схватио да је све узалуд. Облаци су се незадрживо спуштали, моје оружје није им могло ништа!

— Једва дишем, Џек — рече Јана пискаво. — Шта они то раде с ваздухом?

Био сам сломљен.

— Јана — викнуо сам — чуј ме! Ледени ђаволи су нас победили! Збогом! Извини што сам био груб према теби...

Стајали смо тако, дрхтали од хладноће и чекали смрт. Одједном, Јана рече:

— Џек, нешто ми је пало на памет... Смешно је, али...

— Шта?

— Сетила сам се оне ваше земаљске изреке: „Клин се клином избија“...

— Па? — питао сам, зачуђен. Ово баш није био тренутак за размишљање о наредним мудростима.

— Можда... њих убија... само хладноћа...

Било је забавно!

Нем од изненађења, погледао сам у њене широм отворене, паметне очи. „Само да размислим“, говорио сам себи. „Само да размислим...“ Онда ми је синило: топлотна пушка ради на принципу некадашњих фрижидера, само обрнуто — трансформатор претвара електричну енергију у топлотне вибрације. Требало је само преокренути процес и произвести хладноћу...

Шчепао сам пушку, повadio сав алат који сам имао при себи и бацно се на посао. Хоћу ли успети? Остајало ми је још свега неколико минута живота. Осећао сам већ како ми тело захвата нека пријатна опуштеноост, како ми нешто говори: „Остави све, лежи и спавај!“ Напрезао сам вољу... Најзад, подигао сам пушку и повукао обарах. Џек заурла попут грмљавине и испусти танак снежни млаз. На брзину сам израчунао моћ овако направљене пушке: 273 степена испод нуле — апсолутна нула! Ништа живо није могло да опстане на тој температури!

Ипак, са неверицом сам посматрао како се облаци грче, размичу, растварају и нестају...

☆☆☆

— Драго ми је што си ме послушао — рекла је Јана после неколико минута, кад смо престали да дрхтимо од хладноће. — А сада, да оправимо жирокоп. Не желим више да ме сматраш луткицом!

Два часа касније, жирокоп је био исправљен.

— Мислиш ли, Џек, да бих могла постати пилот космичког брода? — упитала је Јана пошто се, од главе до пете умазана машинским уљем, извукла испод циновског уређаја. — Ово је било врло забавно.

— Па, ако желиш, заједно ћемо управљати ПЛУТОНОМ на повратку — рекао сам. — Али, најпре морамо у истраживање планете. Рачунам на твоју помоћ!

СТРАШНИ ГУСАР

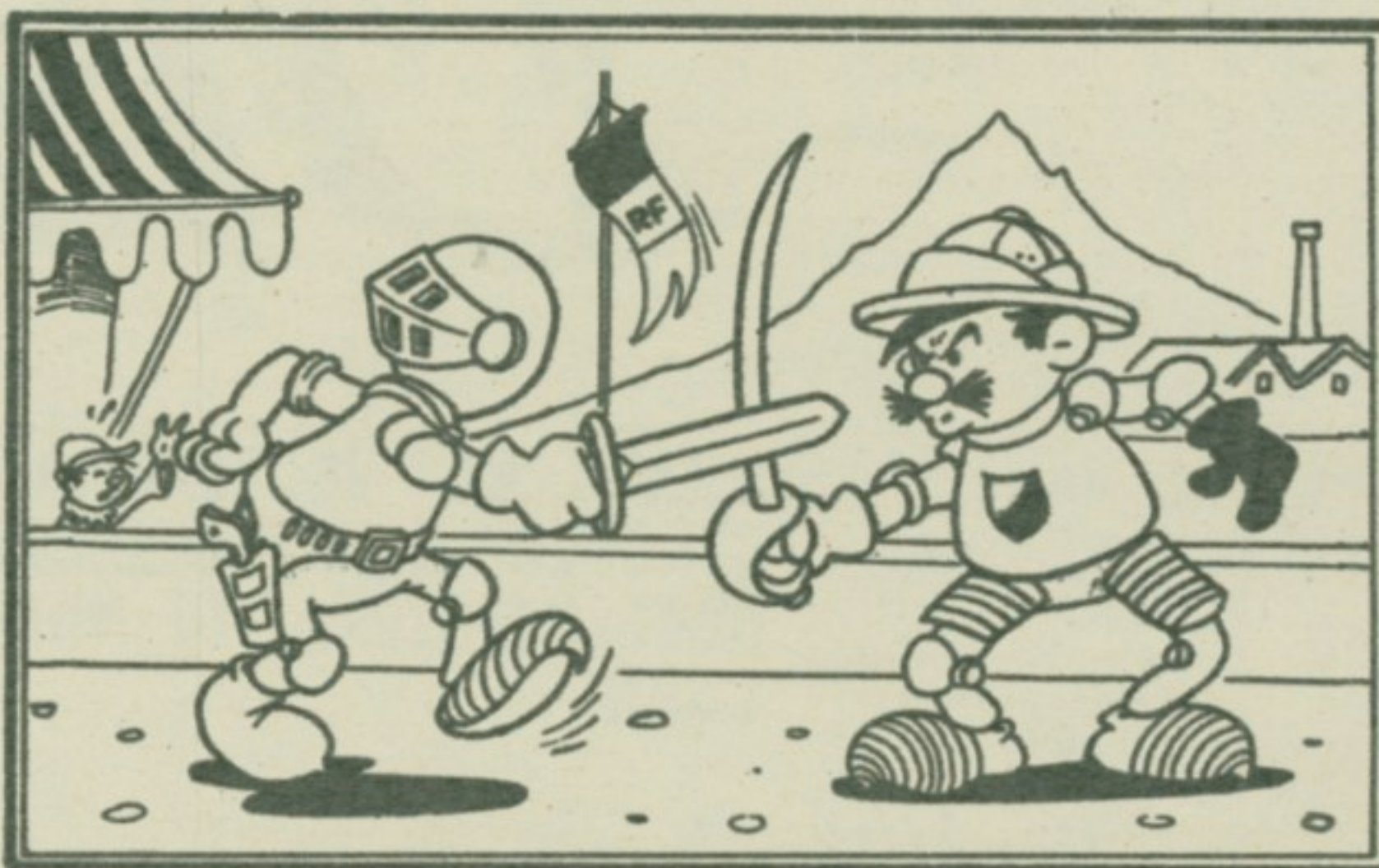
Гусар Једнооки Џек докопао се сандука с благом. Међу осталим драгоценостима нашло се и биљурно огледало. Гусар није могао да одоли да се не погледа. Међутим, у његовом лику који се види у огледалу крије се једна грешка. Која?

ОДГОВОР:

Како се у огледалу види обрнут лик то би повез на пиратовом оку

ДЕСЕТ ГРЕШАКА

Наш илустратор пожелео је да вам прикаже двобој у средњем веку. Међутим, цртајући и сам се занео и начинио десет грешака. Можете ли да их нађете?

ОДГОВОР:

1. Леви противник има капицу окренуту наопако; 2. пиштољ; 3. на десној ноzi чарапу уместо ципеле; 4. на левој руци заштитну рукавицу; 5. десни противник уме-сто капице има тропска пешир; 6. сабљу која није из средњег века; 7. једну црну рукавицу; 8. нема штитни-ка на левом колену; 9. у позадини цртач неинтересно је на-мештао 10. засадак који тада није постојао.

У идућем броју комплетан стрип

БОБ КРОКЕТ:

ЗЛАТО У ДОЛИНИ ЗМИЈА

УЧИНИТИ ЖИВОТ

БЕЗБРИЖНИМ

ТО
МОЖЕ
САМО

Disney

1

ПОСТЕРИ СУ ВЕЛИЧИНЕ 47 X 60 ЦМ.
ШТАМПАНИ СУ У ФИНОЈ ТЕХНИЦИ,
СА КАРТОНСКОМ ПОДЛОГОМ И ОБ-
ЛОЖЕНИ ПЛАСТИЧНОМ ФОЛИЈОМ.
ЦЕНА ЈЕДНОГ ПОСТЕРА ИЗНОСИ 30
ДИН. ЗА ГОТОВО, ОДНОСНО 35 ДИН.
НА ОТПЛАТУ. МОГУ СЕ НАРУЧИТИ
НАЈМАЊЕ ДВА ПОСТЕРА.

2

ИМАТИ НА ПОСТЕРИМА ЛИКОВЕ
СТВОРЕНЕ НЕНАДМАШНОМ РУКОМ
ОВОГ МАЈСТОРА ТО ИПАК МОЖЕ
СВАКО

ПОСЕБАН ПОПУСТ ЗА ЧИТАОЦЕ
ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА!

На отплату се може купити у најмањем износу
од 70 дин.

4

3

ИП „ВУК КАРАЦИЋ“ 11001 Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО купујем постере број: _____ за укупну суму од _____ дин. коју ћу
платити поштару по пријему пошиљке.

НА ОТПЛАТУ купујем постере број: _____ за укупну суму од _____ дин. коју ћу
платити у _____ месечних рата.

Име и презиме _____

Број поште и место _____

Улица и број _____

Назив радне организације _____

(Потпис и печат овлашћеног лица
за купце на отплату)

(Потпис купца)

Пензионери прилажу чек од пензије.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Попуни, изрежи и пошаљи наручбеницу на адресу: ИП „ВУК КАРАЦИЋ“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9.

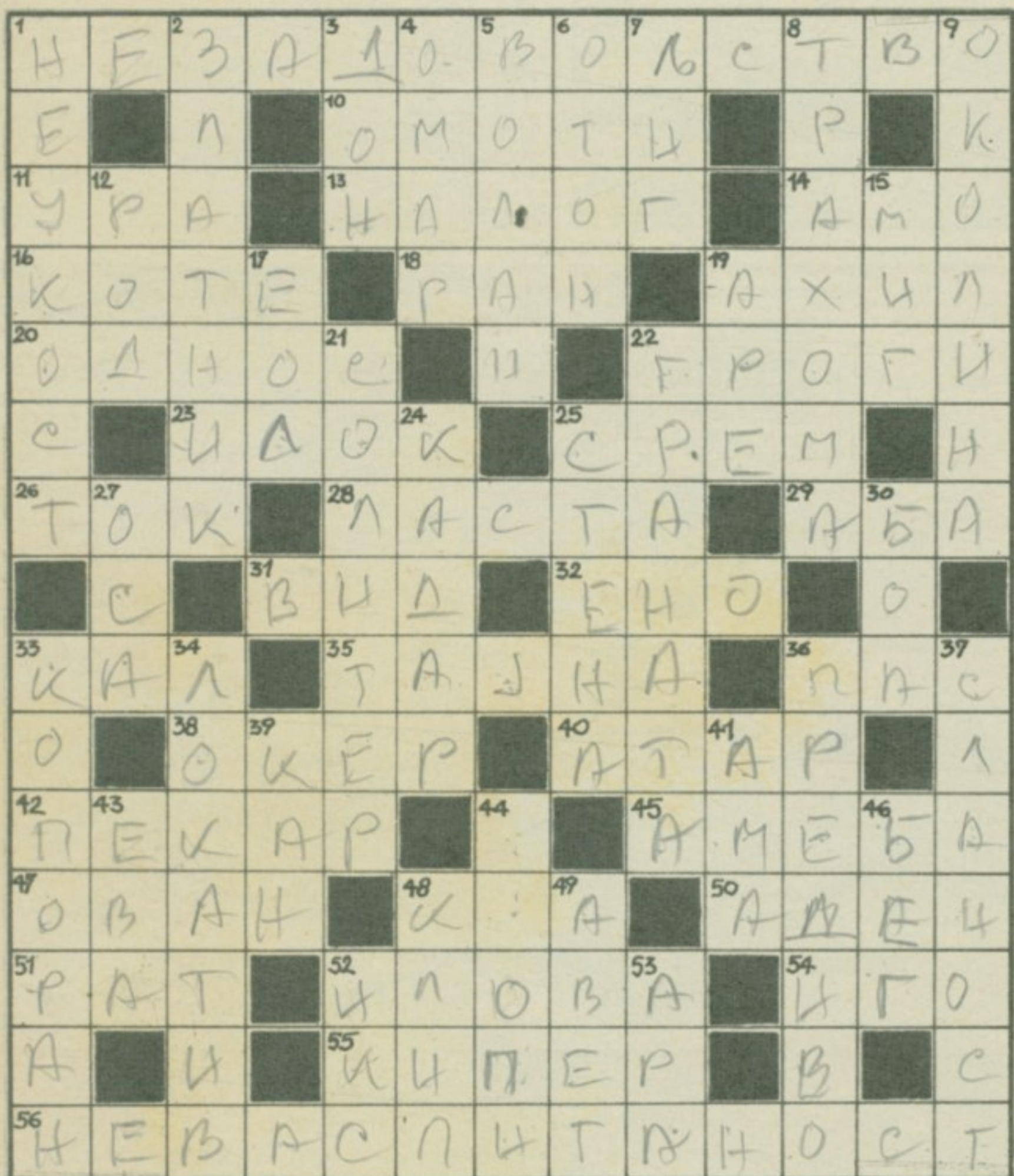
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) нерасположење, револт, 10) омотачи, 11) узвик при јуришу, 13) наредба, наређење, 14) овамо (пров.), 16) важна стратегијска тачка (мн.), 18) превремен, 19) грчки јунак, рањив у пету, 20) сразмера, 22) изнемогао од удараца, 23) место у Срему, 25) покрајина између доњег тока Саве и Дунава, 26) правац протицања, 28) птица селица, 29) грубо сукно, 31) једно чуло, 32) узвик, 33) блато, 35) мистерија, 36) домаћа животиња, 38) врста жуте боје, 40) општинско подручје, 42) хлебар, 45) праживотиња, 47) домаћа животиња, 48) превлака на Малаки, 50) град на југу Арабије, 51) оружани сукоб народа, 52) река у Хрватској, 54) француски књижевник (Виктор), 55) камион са покретном каросеријом, 56) неодгојеност.

УСПРАВНО:

1) незнање, 2) златан новац, дукат, 3) река у СССР, 4) египатски филмски глумац (Шариф), 5) управљач на колима, 6) наш песник (Жупанчић), 7) место у Србији, 8) болест очију, 9) предео око неког места, 12) сродство, 15) трептај оком, трен, 17) грчки бог ветра, 19) река у Швајцарској, 21) вишеспратница, 22) артиљеријско зрно, 24) део филма, 25) громада, 27) зоља, 30) змијски цар, удав, 33) војничка блуза, 34) седми падеж, 36) пређа, 37) салинитет, сланоћа, 39) град у Француској, 41) узвик нестрпљења, 43) наша филмска глумица (Рас), 44) жарки појас између оба Земљина повратника, 46) турска титула, 48) део мотора, 49) сабласт, 52) математичка непозната, 53) папагај.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) карат, 6) Саган, 11) атаман, 13) факири, 14) Тото, 15) ока, 17) атак, 18) ама, 19) акорд, 21) Аро, 22) ри, 23) клас, 24) Уб, 26) ат, к, 27) гакт, 28) Акра, и, 30) Адана, 32) пеликан, 34) ага, 35) пора, 36) СД, 37) ко, 38) поло, 39) ЦИА, 40) мартини, 42) трома, а, 44) Анти, 45) Срем, р, 46) та, 48) Атос, 50) би, 51) АМС, 53) Нипон, 55) дуг, 56) дева, 58) дар, 59) тета, 60) „Ободин“, 62) еритем, 64) радар, 65) Кмери.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живоград Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тримесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тримесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 46 — \$ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 | тел. 22-7111. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОШТАНИН
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ПЕДЕСЕТ НИЈАНСИ

Драги Забавниче,

Пало ми је на памет једно питање а нема ко да ми одговори на њега, па сам одлучила да се теби обратим: кажи ми зашто коса после извесног времена поседи?

Весна из Кикинде

Свака длака на глави садржи пигмент, бојену материју која даје коси боју. Научници су утврдили да постоји око 50 нијанси! У каснијим годинама кад жлезде које ствара-

ју пигмент успоре производњу, длака губи боју што доводи до стварања седе косе. Временом жлезде потпуно престају да раде и онда је коса сасвим седа.

ХВАЛА ЗА НАГРАДУ

Поштована редакцијо,

Добитник сам прве награде на конкурс „Поклон другу“. Извињавам се што вам се јављам са закашњењем, али прије нисам била у могућности јер сам била на летовању. Шиваћа машина која се већ налази у мојој кући веома ме је обрадовала, тим више што сам не давно завршила течај шивања и сада могу да шијем на СВОЈОЈ машини.

Велико хвала уз много другарских поздрава.

Гордана Петеранец,
Црнчијева 9
Загреб

$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

СА „ПРИРУЧНИКОМ ЗА НОВУ МАТУРУ“ МОЖЕТЕ БРЗО И УСПЕШНО ДА ОБНОВИТЕ ЦЕЛО СРЕДЊОШКОЛСКО ГРАДИВО!

НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“ у сарадњи са групом познатих педагога приредило је специјално за гимназијалце и средњошколце „ПРИРУЧНИК ЗА НОВУ МАТУРУ“ који садржи сажето градиво из СРПСКОХРВАТСКОГ ЈЕЗИКА, ИСТОРИЈЕ, ГЕОГРАФИЈЕ, БИОЛОГИЈЕ, ХЕМИЈЕ, ФИЗИКЕ и МАТЕМАТИКЕ по наставном плану од I до IV разреда.

Ово је јединствен приручник, штампан на 378 страна, за припрему матуре и за брзо и успешно понављање градива у току школске године. Можете га добити поузећем, по цени од 40 н. дин. за само неколико дана ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбином на: НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд.

